

ANONİM ŞİRKETLERİN KURULUŞ AŞAMASINDA MARKANIN SERMAYE OLARAK KONULMASI

Onur SARI*
Pelin ATİLA YÖRÜK**

ÖZET

Marka, ayırt edilebilir işaretlerden oluşan bir fikri mülkiyet hakkıdır. Teşebbüsler, markayla ürün ve hizmetlerini tanıtılabilmekte, ayırt edilebilirlik kazanmakta ve ürün ve hizmetin kaynağını gösterebilmektedir. Teşebbüsün ortakları, markayı sermaye olarak da şirkete koyabilir. Sermaye olarak konulan marka, mahkeme nezdinde seçilen bilirkişiler tarafından çeşitli yöntemlerle değerlemeye tabii tutulmaktadır. Değerleme neticesinde ortaya çıkan markanın değeri, sermaye olarak ana sözleşmede yer alacaktır. Markalar tescilli olabileceği gibi tescilsiz de olabilir. Hem tescilli hem tescilsiz markalar sermaye olarak konulabilir. Bununla birlikte markaların değeri dinamik ve değişkendir. Ayrıca markalar hükümsüz kılınabilir veya iptal edilebilir. Marka değerlemesi yapılırken bu hususlara dikkat edilmelidir.

***Anahtar Kelimeler:** Marka, Aynı Sermaye, Marka Değerlemesi, Ticaret Hukuku, Fikri Mülkiyet Hukuku.*

* **Dr. Öğr. Üyesi,** İstanbul Kent Üniversitesi, Adalet Meslek Yüksekokulu/İSTANBUL, **e-posta:** dronursari@outlook.com,

ORCID: 0000-0002-9026-7600

** **Dr. Öğr. Gör.,** Ankara Üniversitesi, Adalet Meslek Yüksekokulu/ANKARA, **e-posta:** pelinatila@gmail.com,

ORCID: 0000-0001-9474-4454

DOI: 10.34246/ahbvuhfd.1130108

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 13/06/2022

Yayımlanmasının Uygun Görüldüğü Tarih: 18/06/2022

PUTTING THE TRADEMARK AS CAPITAL IN THE ESTABLISHMENT OF JOINT STOCK COMPANIES

ABSTRACT

A trademark is an intellectual property right consisting of distinguishable signs. The businesses can promote their products and services with the brand, gain distinctiveness and show the source of the product and service. The partners of the incorporation can also put the trademark in the company as capital. The trademark which put as capital is valued by various methods by the experts selected by the court. The value of the trademark resulting from the valuation will be included in the main contract as capital. Trademarks can be registered or unregistered. Both registered and unregistered trademarks could be put as capital. However, the value of brands is dynamic and volatile. In addition, trademarks can be void or cancelled. These points should be taken into consideration while making trademark valuation.

Keywords: Trademark, Capital in Kind, Trademark Valuation, Commercial Law, Intellectual Property Law.

GİRİŞ

Marka özü itibariyle ayırt edici işaretlerdir. Bu işaretler belirli bir teşebbüse ait mal veya hizmeti diğer mal veya teşebbüslerden ayırt etmeye yarar. Markalar aynı zamanda nakden değerlendirilebilir değerlerdir. Bu değerler, aynı sermaye olarak şirketlere konulabilir.

Özü itibariyle bir mal veya hizmeti diğerlerinden ayırt etmeye yarayan marka günümüzde önemli bir değer haline gelmiştir. Özellikle sosyal medya ve internet teknolojisinin hızlı gelişimi markanın önemli bir ürün olması sürecini tetiklemiştir. Markanın bir değer haline gelmesi yeni iş hayatına giren girişimciler için önem teşkil etmektedir. Bu tip girişimcilerin sermaye birikimi zayıf olmakla birlikte kuvvetli fikirleri bulunmaktadır. Bu kuvvetli fikirlerini genellikle marka aracılığıyla kamuoyuna sunmaktadırlar. Sermayesi zayıf olan girişimcilerin, markalarını sermaye olarak koymaları da mümkündür. Böylelikle önemli ölçüde tasarruf edebilmektedirler. Ayrıca sermaye olarak konulan markalar, yatırımcıları da cezbetmektedir. Çünkü yatırımcı şirkete ortak olurken, sermaye olan marka üzerinde de hakimiyet kurabilecektir. Aynı zamanda markanın değeri, şirketin değerini arttıracaktır.

Biz de çalışmamızda kuruluş aşamasında markaların şirketlere sermaye olarak konulabilmesi konusunu inceledik. Birinci bölümde marka hakkında bilgi verdik. İkinci bölümde aynı sermaye olarak konulan markaların değerlendirilmesi konusunu inceledik. Üçüncü bölümdeyse markanın aynı sermaye olarak konulması sürecini değerlendirdik.

Çalışma konumuzda birtakım sınırlandırmalarda bulunduk. Konu kapsam ve sınırlandırmamız çerçevesinde markanın kuruluş aşamasında aynı sermaye olarak konulmasını inceledik. Oysa marka sermaye artırımlarında da sermaye olarak konulabilmektedir. Markalar üzerinde lisans hakkı da tesis edilebilir. Lisans hakkıyla lisans alan başkasına ait marka üzerinde süreli bir kullanım hakkı elde eder. Konu kapsam ve sınırlarını aşmamak amacıyla lisans hakkının aynı sermaye olarak konulmasını araştırmamızda yer vermedik.

I. MARKA

İnternet çağıyla birlikte markalar önemli bir ekonomik değer haline gelmiştir. Şirketlerin asli ekonomik değeri marka olmuştur. Markayla teşebbüslerin ürün veya hizmetleri, anonimlikten kurtarılarak ferdileşmekte ve alıcı kitle bu markalı mal veya hizmetleri diğerlerinden ayırt ederek seçebilmektedir.¹ Marka, ayırt edici ve sicilde gösterilebilen işaretlerden oluşur.

Her işaret marka olarak korunamayacaktır. Bir işaretin marka olarak korunabilmesi için başka bir teşebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt edilebilir niteliğe sahip olması gerekir.² Markanın ayırt ediciliğine ilişkin bu unsur markanın ana unsurudur.³ Ayırt edicilik genellikle markanın doğuşundan itibaren vardır. Ancak bazı tip işaretler kullanım neticesinde de ayırt edicilik niteliğine sahip olabilir. Bu işaretler, belirli bir süre marka olarak kullanılırsa ve ilgili olduğu çevre için ayırt edicilik gücüne kavuştuysa marka olarak korunabilir. Markanın ayırt edicilik gücüne kavuşup kavuşmadığı değerlendirmesini somut olayda bilirkişi incelemesi, kamuoyu araştırmaları ve meslek odaları görüşleriyle tespit edilmesi mümkündür.⁴ Markanın korunması için sicilde açık ve kesin şekilde gösterilebilir olması da gerekir. SMK. m. 4/1’de örnek olarak kişi adları dâhil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, sesler ve mal veya ambalajların biçimi sayılmıştır. Fakat bu sayım numerus clausus değildir. Koku, tat, üç boyutlu şekiller, sesler de marka olarak korunabilir.

Marka, kendi içerisinde kullanım amaçlarına göre mal ve hizmet markası, sahiplerine göre ferdi marka, garanti markası, ortak marka, vekil markası; tanınmışlık durumuna göre standart marka, tanınmış marka, tescil amacına göre ihtiyat markası, seri marka, koruyucu marka ve hukuki niteliğine göre tescilli marka

¹ Rauf Karasu / Cahit Suluk/ Temel Nal, *Fikri Mülkiyet Hukuku*, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2020, s.155.

² Ahmet Kılıçoğlu, *Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar*, 6. Bası, Turhan Kitabevi, 2020, s.11.

³ Kılıçoğlu, s.11.

⁴ Beşir Fatih Doğan, “Marka Hukukunda Kullanım Sonucu Ayırt Edici Güç Kazanma”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 24(1), 2007, s.233.

ve tescilsiz marka diye kategorilere ayrılabilir.⁵ Aynı sermaye olarak konulabilecek markalar konusunda en önemli ayırım tescilli marka – tescilsiz marka ayırımıdır. Ülkemiz hukukunda markanın tescilli olması ihtiyari olmakla birlikte tescilli marka SMK'daki korumadan yararlanan markadır.⁶ Tescilli marka bir dizi idari işlem ve bazı hallerde yargı süreci sonunda elde edilen bir marka tipidir. TÜRK PATENT markanın tescil edilebilirlik koşullarını taşıdığına karar verirse marka tescillenecektir. Marka sicile kaydedilecek ve Bülten'de yayımlanacaktır.⁷ Ancak kurum, başvuru konusu işaretin koşulları taşımadığına kanaat getirirse marka başvurusu ret edilecektir. Marka, tescille birlikte, SMK bağlamında marka korumasından yararlanabilecektir. Markanın tescili kurucu işlemdir. Ayrıca marka hakkı, şekli bir hak olması nedeniyle, hükümsüzlük veya iptal davaları neticesinde sona erebilir.⁸

Marka hakkının birtakım özellikleri de bulunmaktadır. Marka hakkı gayri maddi bir haktır. Bu nedenle marka eşya hukuku anlamında mülkiyet veya zilyetliğe konu oluşturmayacaktır.⁹ Marka hakkı sahibine korunduğu mal veya hizmet sınıfları bağlamında inhisari hak da bahşeder. İnhisari hakkın müspet ve menfi olmak üzere iki yönü bulunmaktadır. Müspet yönü gereği hakkın sahibi, hakkın üzerinde dilediği gibi tasarruflarda bulunabilmekte; menfi yönü gereği ise hak sahibinin izni olmaksızın markayı kimse kullanamaz.¹⁰ Aynı zamanda marka hakkı mutlak bir haktır. Bu nedenle sadece belirli kişilere karşı değil herkese karşı ileri sürülebilir. Marka hakkı süreli de bir haktır. Başvuru tarihinden itibaren on yıl boyunca korunur. Patent ve tasarım gibi sınai haklardan farklı olarak markanın azami koruma süresi bulunmamaktadır. Marka koruması sürekli olarak onar yıllık dönemlerle uzatılabilir. Bununla birlikte kanunda belirtilen dönemlerde marka koruma süresinin yenilenmesi talep edilemezse marka hakkı sona da erebilir.

⁵ Ayrıntılı bilgi için bakınız; Arslan Kaya, *Marka Hukuku*, Arıkan Yayınevi, 1.Bası, 2006, s.50 vd.; Karasu (Suluk, Karasu & Nal), s.166 vd.; Hayrettin Çağlar / Rıza Ayhan / Burçak Yıldız / Dilek İmriioğlu, *Sınai Mülkiyet Hukuku*, 1. Bası, Adalet Yayınevi, 2021, s.37 vd.

⁶ Arslan Kaya, (Hüseyin Ülgen / Mehmet Helvacı / Arslan Kaya / N. Füsün Nomer Ertan), *Ticari İşletme Hukuku*, 6. Bası, Vedat Kitapçılık, 2019, s.469.

⁷ Marka başvurusu sürecine ilişkin olarak bakınız; Sabih Arkan, *Ticari İşletme Hukuku*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 25. Bası, 2018, s.313 vd.

⁸ Hayri Bozgeyik, *Marka Hakkının Korunması*, 2. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2019, s.10.

⁹ Rıza Ayhan / Hayrettin Çağlar, *Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar*, 11. Bası, Yetkin Yayınevi, 2018, s.278 Doktrinde Kaya, gayri maddi malların genel özelliklerini; zamandan ve mekândan mücerret olma, istendiği zaman ve yerde muhtevasının tekrar edilebilir olması, eşya olmama ve ayrıca somutlaştığı eşyadan farklı olma şeklinde saymıştır. Bakınız; Kaya, (Ülgen / Helvacı / Nomer Ertan), s.459.

¹⁰ Hayrettin Çağlar, *Marka Hukuku*, 2. Bası, Adalet Yayınevi, 2015, s.35.

Ülkesellik ilkesi gereği marka hakkı sadece hakkın varlığını tanıyan ülkede korunmaktadır.¹¹ Bununla birlikte hakkın korunmasının talep edildiği devlet uluslararası antlaşmalar gereği başka bir devlette korunan markayı da koruyabilir. Fakat böyle bir korumanın doğması için korunma talep edilen devlet ile diğer devlet arasında anlaşma bulunması gerekir. Ülkesellik ilkesi sadece markanın korunmasını da etkilememektedir. Markanın ihlali halinde başvurulabilecek yollar, marka olarak tescil edilebilecek işaretler ve marka koruması gibi markaya ilişkin tüm düzenlemeleri etkileyebilmektedir. Örneğin bir ülkede şişe, marka olarak korunabilirken başka bir ülkede sadece tasarım olarak korunabilir. Marka hakkı gayri maddi hak olmakla birlikte parayla ölçülebilen bir değer olduğu için malvarlığı hakkına da girmektedir.¹² Marka hakkı parayla ölçülebildiği için anonim şirketlere aynı sermaye olarak konulabilir.

Marka hakkı; rehin, lisans, devir ve aynı sermaye koymak gibi hukuki işlemlere konu olabilir. Özellikle de markanın sermaye olarak konulması şirketlere önemli bir değeri sermaye olarak katacaktır.

II. SERMAYE

Kuruluş sürecinde şirket ortaklarının temel borcu şirkete sermaye koymaktır. Anonim ortaklıklarda sermaye; *ortaklık amacının gerçekleştirilmesi için, ortakların ortaklığa getirmeyi taahhüt ettikleri malvarlığı toplamının nakit olarak ifadesidir*.¹³ Şirketi kuranlar belirli bir miktar sermaye koymakta, karşılığında da koydukları sermaye oranında şirket payı elde etmektedir. Bu nedenle her ortaklığı kurmak isteyen, malvarlığındaki belirli bir değeri şirkete sermaye olarak koyma yönünde taahhütte bulunması gerekir.

Ortaklar, ticari amaçlarla şirketler kurarlar. Bu amacın gerçekleşmesi için sadece irade yeterli değildir. Belirli bir sermayeye ihtiyaç duyulur. Ortaklığın sermayesinin bir kısmı para, bir kısmı ayın olabileceği gibi tamamı da ayın olabilir.¹⁴ Aynı sermaye, paradan başka getirilen her türlü ekonomik değeri kapsar¹⁵. Marka da aynı sermaye olarak değerlendirilir.

¹¹ Ayhan / Çağlar, s.280.

¹² İbrahim Hamdi Yasaman / Anlam Altay / Tolga Ayoğlu / Fülürya Yusufoglu / Sinan Yüksel, *Marka Hukuku, Cilt 1*, 1. Bası, Vedat Kitapçılık, 2004, s.175.

¹³ Oruç Hami Şener, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, 3. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2017, s.295.

¹⁴ Oğuz İmregün, *Kara Ticareti Hukuku Dersleri*, Filiz Kitapevi, 12. Bası, 2001, s.270.

¹⁵ Tuğrul Ansay, *Anonim Şirketler Hukuku Dersleri*, 3. Bası Ajans Türk Matbaası, 1970, s. 28-29.

Sermaye ile şirketin malvarlığı kavramları birbiriyle karıştırılmamalıdır.¹⁶ Şirketin malvarlığı şirketin belirli bir dönemde tüzel kişi sıfatıyla sahip olduğu hak, alacak, borç ve yedekleri içeren ve şirketin faaliyetleriyle bağlantılı olarak değişen değerlerdir.¹⁷ Oysa sermaye kurucuların getirdiği sabit bir bedeldir. Bu nedenle sermaye durağan bir yapıdadır. Malvarlığı unsuruysa sürekli değişebilen ve dinamik bir kavramdır¹⁸. Sermayenin durağan yapıda olması neticesinde sermaye, şirketin mali durumunu ve borç ödeme kabiliyetini yansıtmaz. Malvarlığıysa değişen ve dinamik yapıda olmasının etkisiyle sürekli değiştiği için şirketin güncel durumunu yansıtır.¹⁹

Anonim şirketlerde sermayenin korunması gerekir. Çünkü şirketlerin borçlarından ötürü şirketin ortakları kural olarak sorumlu tutulmaz. İstisnai olarak tüzel kişilik perdesi aralanırsa sorumlu tutulabilirler. Dolayısıyla alacaklıların tek güvencesi anonim şirketin malvarlığıdır.²⁰ *Sermayenin korunması ilkesi, şirketin kuruluş safhası için öngörülen asgarî sermaye şartını karşılmasını, kuruluşta ve sermaye artırımında pay sahiplerince taahhüt edilen katılma paylarının tam ve gerçeğe uygun değeriyle şirkete getirilmesini, pay sahiplerine yapılabilecek dağıtımın esas sermayeyle “kanunen bağlı yedek akçelerin” toplamının öz kaynak olarak korunması esasına dayanan kurallara bağlanmasını ve esas sermayenin kısmen veya tamamen kaybı hâlinde alınması gereken tedbirleri ifade eder.*²¹

Sermayenin korunması ilkesinin Ticaret Hukuku’nda birtakım sonuçları vardır. Bu sonuçlardan bazıları aynı sermaye konusunda da önem arz eder. Öncelikle sermayenin korunması ilkesi gereği aynı sermayenin değerlendirilmesi, ortaklar tarafından yapılamamaktadır. Şirkete sermaye olarak konulmak istenen aynı sermayenin değerlendirilmesi mahkemelerin atadığı bilirkişiler aracılığıyla yapılır.²² Bilirkişiler anlaşarak değer taktirinde usulsüzlük yapmaları halinde TTK. m. 551/1 gereği sorumlu tutulurlar. Kanunda özel bir sorumluluk düzenlenmiştir. İkinci olarak şirkete getirilecek aynı sermayelerin sicillerine şerh konulmakta ve ticaret sicil

¹⁶ Ansay, s. 31, Nevin Soygür, *Ticaret Hukuku Prensipleri (Şirketler)*, Marmara Üniversitesi Nihat Sayar Yayınları, 2002, s.55.

¹⁷ Ansay, s.31, Ertan Bilgili / Fatih Demirkapı, *Şirketler Hukuku Dersleri*, 4. Bası, Dora Yayınevi, 2015, s.148.

¹⁸ Soygür, s.55.

¹⁹ Çağlar Manavgat, (İsmail Kırcı / Feyzan Hayal Şehirli Çelik / Çağlar Manavgat), *Anonim Şirketler Hukuku Cilt 1*, 1. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2013, s.345.

²⁰ Bilgili / Demirkapı, s.152.

²¹ Mehmet Mülazımoğlu, *Anonim Şirketler Hukukunda Sermayenin Korunması İlkesi*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2020, s.106, 107.

²² Mülazımoğlu, s.42.

müdürü ilgili sicile tescil talebinde bulunabilmektedir.²³ Böylelikle sermayeyi taahhüt eden, taahhüdünü yerine getirmekten imtina edemeyecektir.

Ortaklık sermayesinin şirketin kuruluşu sırasında tamamen taahhüt edilmiş olması gerekir. Şirket sermayesine konulması düşünülen ancak üstlenilmeyen kısmın bulunması halinde sözleşme hukuka aykırı olacağı için şirket kurulamayacaktır.²⁴ Sermaye olarak konulan ayınlar esas sözleşmede açıklanmalıdır.²⁵ Bu nedenle marka değerinin mutlaka esas sözleşmede gösterilmesi gerekir. Ayrıca marka için verilecek pay türü ve miktarı da esas sözleşmede gösterilmelidir.²⁶ Bununla birlikte esas sözleşmede gösterilen sermaye her ne kadar sabit bir bedel olarak gösterilse de zamanla değiştirilmesi mümkündür. Esas sermaye artırımı veya azaltımı yöntemiyle esas sözleşmede gösterilen sermaye oranı değiştirilebilir.

Şirketin sermayesinin belirli olması, nakitle ifade edilebilmesi, tamamen taahhüt edilmiş olması ve paylara bölünmüş olması gerekir²⁷. Sermayenin belirli olması gereği şirket sermayesi esas sözleşmede sabit bir rakam olarak gösterilir. Bu rakamın Türk Lirası olarak gösterilmesi gerekir. Değerlemeye tabii tutulan markanın da değeri TL cinsinden gösterilmelidir.

Ayınların parasal karşılığı esas sözleşmede gösterilir. Ancak sermaye olarak konulan ayınların karşılığı nakdi olarak ödenmemelidir.²⁸ Sermaye koyan, ilgili aynı şirkete devretmelidir. Aynı ve nakdi sermaye koyma borcunun şirket tüzel kişilik kazandıktan sonra yerine getirilmemesi halinde şirket tarafından borçludan talep edilmesi mümkündür.²⁹ Bununla birlikte sermaye olarak konulan aynı sermayelere ilişkin olarak ticaret sicil müdürünce tescil bildirimini yapılacağı için dava yoluna başvurulmasına gerek kalmayabilecektir.³⁰

Marka, geçmişte belirli bir ürün veya hizmeti diğer ürün ve hizmetlerden ayırt eden ve ürün ve hizmetin kökenini gösteren ayırt edici işaretlerken, günümüzde İnternet ve teknolojinin yaygınlaşmasıyla birlikte önemli bir değer ve yatırım aracı

²³ Bilgili / Demirkapı, s.152.

²⁴ Bilgili / Demirkapı, s.149.

²⁵ Mehmet Fatih Arıcı, *Anonim Ortaklıkta Nakit Dışı Sermaye Taahhüdünün İmkânsızlığının Hükümleri*, Prof. Dr. Özer Seliçi'ye Armağan, Seçkin Yayıncılık, 2006, s.103.

²⁶ İmregün, s.270.

²⁷ Ansay, s. 30.

²⁸ Aynı sermayelerin parasal karşılığı esas sözleşmede gösterilmekle birlikte aynı sermaye borcu ortadan kalkmaz. Sermaye koyanın tek borcu aynı sermaye koymaktır. Ancak aynı sermaye koyma borcu ifasının imkansız olması gibi hallerde sermaye koyan payın nominal değerinden sorumlu tutulabilir. Bakınız; Arıcı, s.103-126.

²⁹ Manavgat (Kırca / Şehirali Çelik / Manavgat), s.356.

³⁰ Manavgat (Kırca / Şehirali Çelik / Manavgat), s.356.

haline gelmiştir. Nitekim yapılan bir araştırmada da Venture Capitalist denilen yatırım şirketlerinin, Start – Up girişimlerini değerlerken markanın önemli bir belirleyici fonksiyonu olduğu tespit edilmiştir.³¹

A. Tescilli Markanın Aynı Sermaye Olarak Konulması

Aynı, eşya anlamında genellikle kullanılmaktadır. Aynı sermaye eşya hukuku bağlamında sadece taşınmaz veya taşınır gibi eşyalardan oluşmaz. Eşya dışında kalan fikri mülkiyet hakları, alan adları gibi değerlerde aynı olarak değerlendirilebilir.³²

Şirketlere sermaye olarak konulabilecek aynı değerler ise TTK. m. 127/1’de para, alacak, kıymetli evrak ve sermaye şirketlerine ait paylar, kişisel emek, taşınır ve her çeşit taşınmaz, taşınır ve taşınmazların faydalanma ve kullanma hakları, ticari itibar, ticari işletmeler, haklı olarak kullanılan devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler, devrolunabilen ve nakden değerlendirilebilen her türlü değer, maden ruhsatnameleri ve bunun gibi ekonomik değeri olan diğer hakları ve fikri mülkiyet hakları³³ olarak sayılmıştır. Kanunda yapılan sayım sınırlayıcı değil örnekleyici bir sayıdır.³⁴ Dolayısıyla başka değerlerde şirkete sermaye olarak konulabilecektir. Bununla birlikte hizmet

³¹ Araştırma sonuçları ve ilgili makale için bakınız; H. Joern Block / Geertjan De Vries / H. Jan Schumann, / Philipp Sandner, “Trademarks and Venture Capital Valuation”, *Journal of Business Venturing*, 29(4), 2014, s.539.

³² Doktrinde aynı ve aynı sermaye deyiminin birçok yerde işletme ve haklar sözcükleriyle birlikte kullanılması neticesinde taşınır ve taşınmaz malların çağrıştırıldığı ifade edilmiştir. Bu nedenle "Aynı Sermaye" kenar başlığı yerine "Paradan başka sermaye", alt başlık olarak "Aynı sermaye konulabilecek malvarlığı unsurları" yerine "Paradan Başka Sermaye Olarak Konulabilecek Malvarlığı Unsurları" ifadesinin kullanılacağı tavsiye edilmiştir. Bakınız; Erdoğan Moroğlu, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı Değerlendirme ve Öneriler*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2006, s.148 Marka bakımından konuyu ele alırsak markanın devrinin gerçekleşmesi için devir sözleşmenin yazılı bir şekilde yapılması ve noter tarafından onaylanması gerekecektir. Oysa resmi şekil şartı aranmaz denilerek ilgili devir sözleşmesi koşullarının yerine getirilmesine gerek kalmayacaktır. Markanın esas sözleşmede taahhüt edilmesi ve bu esas sözleşmenin noter tarafından onaylanması yeterli olacaktır.

³³ Fikri Mülkiyet Haklarının alt başlığında yer alan markanın da değerlendirilmesi gerekir. Marka, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda, sınai hak olarak düzenlenmiştir. SMK. m. 148/1’deyse sınai hakların devredilebileceği, miras yoluyla intikal edebileceği, lisansa konu edilebileceği, rehin verilebileceği, teminat olarak gösterilebileceği, haczedilebileceği veya diğer hukuki işlemlere konu olabileceği belirtilmiştir. Kanunun lafzından sayımın sınırlı sayı olmadığı, örnekleyici olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bakınız; Çağlar, (Çağlar /Ayhan, Yıldız / İmirlioğlu), s.308.

³⁴ Mehmet Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, 11. Bası, Beta Yayınevi, 2016, s.52, Şaban Kayıhan, *Ticaret Hukuku*, Umuttepe Yayınları, 2018, s.195, Seniha Dal, “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 342’ye Göre Fikri Mülkiyet Haklarının Anonim Şirkete Aynı Sermaye Olarak Konulması”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 18, 2012, s.374.

edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar ise sermaye olarak anonim şirketlere konulamayacaktır (TTK. m. 342/1).

Aynı sermaye olarak konulacak hakların, maddi edim özelliği taşıması gerekir. Maddi edim, malvarlıksal değer taşıyan taşınır, taşınmaz gibi eşya şeklinde maddi bir mal olabileceği gibi hak da olabilir.³⁵ Ayrıca TTK. m. 342/1'e göre aynı sermaye olarak konulacak hakların üzerinde sınırlı aynı hak, haciz veya tedbir bulunmaması, nakden değerlendirilebilir ve devrolunabilir olması gerektiği düzenlenmiştir.

Markanın aynı sermaye olarak konulması bir tür marka devir işlemi olarak değerlendirilebilir.³⁶ Ancak marka hakkı, nakit karşılığı değil sermaye payı karşılığında şirkete devredilmektedir.³⁷ Aynı sermaye konusu marka üzerinde birden fazla kişi de hak sahibi olabilir. Markanın aynı sermaye olarak konulması için tüm paydaşların rızasının alınması gerekir. Bununla birlikte SMK. m. 148/3 gereği marka üzerinde birden fazla hak sahibinin olması durumunda paydaşlardan biri kendi payını satmak isterse diğer paydaşların ön alım hakkı olduğu düzenlenmiştir. Paydaşlardan biri, kendi payını aynı sermaye olarak koymak isterse diğer paydaşlar ön alım hakkı gereği bu payın kendilerine satılmasını talep edebilecektir. Diğer paydaşlar, kendilerine alıcı veya satıcı tarafından yapılan bildirimden itibaren üç ay herhâlde satışın üzerinden iki yıl geçmeden ön alım haklarını kullanmalıdır. Taraflar anlaşamazsa bu durumda ön alım hakkı alıcıya karşı dava açılarak kullanılabilir. Mahkemece satış bedelinin ne zamana kadar nereye yatırılacağı belirlenir. Kanundaki bu ön alım hakkı düzenlemesi, MK'daki paylı mülkiyet düzenlemesindeki gibi, yasal bir ön alım hakkıdır.³⁸ Sözleşmesel ön alım hakkı mevzu bahis değildir.

Yasal ön alım markanın sermaye olarak konulmasını engelleyebilir. Çünkü hukuki niteliği itibariyle ön alım hakkı, paydaşların tasarruf yetkisini kısıtlamaktadır.³⁹ Nitekim hak kullanıldığında payını devretmek isteyen paydaş hakkını üçüncü kişiye devretmekle yükümlü olacaktır.⁴⁰ Bu nedenle markanın sermaye olarak konulması sürecinde tüm paydaşlarının rızasının varlığı önem arz

³⁵ Dal, s.374.

³⁶ Dal, s.104.

³⁷ Sevilay Uzunallı, *Marka Hukuku*, Adalet Yayınevi, 1. Bası, 2019, s.104.

³⁸ Vehbi Umut Erkan / Selin Özden Merhacı, "6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'na Göre Markada Paydaşların Ön alım Hakkı (SMK md. 148/3)", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 35(1), 2019, s.74.

³⁹ Erkan / Özden Merhacı, s.77.

⁴⁰ Erkan / Özden Merhacı, s.77.

edecektir. Yasal önalım hakları nitelik itibariyle yenilik doğuran bir haktır.⁴¹ Bu yenilik doğuran haklar, düzenleme haklarındanır. Önalım hakkını kullanan kanımızca tedbir talep ederek marka üzerindeki tasarrufları engelleyebilir. SMK. m. 148/3'de "... kendi payını satmak..." ifadesi kullanılmıştır. Doktrinde bizimde katıldığımız görüşe göre satış işlemine eşdeğer bir ekonomik hukuki işlemin varlığı halinde de önalım hakkı kullanılabilir.⁴² İlgili düzenlemeyi sadece satışla sınırlı olarak düşünmemek gerekir.

Aynı sermayenin nakden değerlendirilebilir bir özelliğe sahip olması gerekir. Sermayenin nakden değerlendirilebilir olmasından kasıt, aynı sermayenin parayla ölçülebilir olması, bilançoda yer alabilmesi ve paraya çevrilebilmesi anlamına gelmektedir.⁴³ Kanun metninde geçen "değer" ifadesiyse haktan daha geniş ve ileride ortaya çıkabilecek sermaye unsurlarını kapsayabilecek bir ifadedir.⁴⁴ Sermayenin parayla ölçülebilir olmasında elde edilen değer doğrulanabilir ve tespit edilebilir olması önem arz eder.⁴⁵ Aynı sermayenin değeri hem şirketin sermayesini etkiler hem de ayın karşılığı oluşturulacak payların belirlenmesini sağlar.⁴⁶ Marka hakkının da günümüzde değerlemesinin yapılması ve parasal karşılığının tespit edilmesi mümkündür. Fakat markanın değerlemesinde birçok metot bulunmaktadır. Her metot farklı değişkenleri dikkate aldığı için farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca hangi değişkenlerin doğru sonucu verdiği de bilinmemektedir. Bir de marka dinamik bir yapıda olduğu için tam ve gerçek değerinin tespiti mümkün değildir. Bu nedenle markanın nakden değerlendirilebilir olma özelliği zayıftır. Bununla birlikte doktrinde Yusufoglu'nun da belirttiği üzere parasal değer zor tespit edilmesi ve değişken olması sermaye konulamayacağı anlamına gelmeyecektir.⁴⁷ Bizim görüşümüze göreyse her değerlendirme metodunda farklı sonuçların ortaya çıkması ve yasal düzenlemelerce kabul edilmiş bir metodun bulunmaması markanın nakden değerlendirilebilir olma özelliğine zarar vermektedir. Bu nedenle kanunlarda belirli bir metodun düzenlenmesi gerekmektedir.

⁴¹ Önalım hakkının niteliği konusunda aynı hak görüşü de bulunmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bakınız; Gözdenur, Güllü, *Yasal Önalım Hakkının Markada Uygulanması*, 1.Bası, Yetkin Yayıncılık, 2020, s.51

⁴² Erkan & Özden Merhacı, s.87.

⁴³ Fülürya Yusufoglu, *Anonim Şirketlerde Gayri Maddi Hakların Sermaye Olarak Konulması*, 1. Bası, Vedat Kitapçılık, 2016, s.38.

⁴⁴ Manavgat (Kırca / Şehirali Çelik / Manavgat), s.351.

⁴⁵ Yusufoglu, s.39.

⁴⁶ Dal, s.375.

⁴⁷ Yusufoglu, s.39.

Sermaye olarak konulan değer devredilebilir nitelikte de olması gerekir. Bir başka deyişle taahhüt konusunun taahhüt edenin yedinden çıkıp şirketin tasarruf alanına girebilmesi gerekir.⁴⁸ Devredilebilme özelliği taşımayan haklar, anonim şirket tarafından iktisap edilemeyeceği için aynı sermaye olarak konulamayacaktır. Devredilmeyen bir hakka ilişkin aynı sermaye koyma taahhüdünde bulunulsa bile bu taahhüt yerine getirilemeyecektir. Aynı sermaye olarak koyulacak değerlerin, devrolunabilme niteliği özellikle alacaklılar için güvence şirket içinde faaliyetlerinde kullanılabilme işlevine hizmet eder.⁴⁹ Bir fikri hakkın devri için hakkın, devreden malvarlığından çıkacak ve devralanın malvarlığına dahil olabilecek nitelikte olmalıdır.⁵⁰ Bununla birlikte devir konusu aynı müstakilen devredilebilir olması gerekir.⁵¹ Her fikri hakkın devredilebilmesi mümkün değildir. Devredilemeyen fikri mülkiyet hakları sermaye olarak konulamayacaktır. Örneğin coğrafi işaretlerin devri mümkün olmadığı için sermaye olarak konulamaz. Ticaret unvanları da müstakilen devredilemeyen haklardan olduğu için sermaye olarak konulamayacaktır

Devredilebilirlik marka için de önem arz eden bir unsurdur. Tescilli markaların devri SMK. m. 148 gereği mümkündür. Bazı markalar henüz başvuru aşamasındayken de devredilebilir. Örneğin kurucu, sermaye konusu markayı uzun yıllardan beri kullanıyorsa ve daha sonra şirkete sermaye olarak koyma sürecinde tescil başvurusu yaptıysa bu marka başvurusunu da sermaye olarak taahhüt edebilir. Fakat bu durumda bilirkişiler markanın değerlemesini yaparken aynı sermaye konusunun marka başvurusu statüsünü dikkate alması ve somut duruma göre değerlendirilmesi gerekir. Bilirkişiler özellikle markanın her sınıfta tescil edilemeyeceği olasılığını da dikkate almalıdır.

Şirkete konulacak aynı sermayenin üzerinde sınırlı aynı bir hak, haciz ve tedbir bulunmaması da gerekir. Kanundaki bu sınırlama genel niteliktedir ve anonim şirkete konulacak tüm aynı sermayeler için geçerli bir kuraldır.⁵² Bununla birlikte

⁴⁸ Yusufoglu, s.41.

⁴⁹ Bakınız; Manavgat (Kırca / Şehirali Çelik / Manavgat), s.351.

⁵⁰ Dal, s.382.

⁵¹ Hayrettin Çağlar, "Anonim Şirketlerde Aynı Sermayeye Değer Bıçılması", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 26(2), 2010, s.37.

⁵² Ali Paşlı, "Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (III) YTK Kitap 2 - Kısım 4 - Bölüm 1 Kuruluşun Hükümleri", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 28(3), 2012, s.198. Fikri mülkiyet hakları üzerinde haciz veya tedbir gibi yüklerin bulunması halinde sermaye olarak konulamayacaktır. TTK. m. 342/1'in gerekçesinde de kanun koyucu "Fikri mülkiyet hakları" ibaresinin, fikir ve sanat eserlerini, bağlantılı hakları, markaları, tasarımları, patentleri, coğrafi işaretleri, tescil edilmemiş haklar ile bilgileri, bitki geliştirilmesini, yani ıslahçı haklarını, yarı iletkenlerin topografyalarını kapsayacak şekilde geniş anlaşılması gerektiğini belirtmiştir. (Bakınız; TTK. m. 342/1 Gerekçesi) Marka da bir fikri mülkiyet hakkı olması nedeniyle bu kapsamda değerlendirilebilir.

doktrinde Bahtiyar; sınırlı ayni hak bulunan malvarlığı unsurlarının sermaye olarak konulmasının kabul edilmeyeceği yönündeki düzenlemenin yerinde olmadığını belirtmiştir.⁵³ Yazara göre sınırlı ayni hakkın türü ve özelliği dikkate alınarak düzenleme yapılmalıdır.⁵⁴ Paslı'ya; sermaye olarak konulmak istenen malvarlığının parayla ölçülebilen bir değeri olduğu sürece sermaye olarak konulabileceğini, rehin, intifa, süknâ, haczin varlığı halinde bu durumların aynın değerinde yaratacağı azalmanın hesaplanabileceğini ve bu nedenle sermaye olarak konulmak istenen aynın üzerinde sırf yükün varlığı sebebiyle sermaye olarak kabul edilmemesi yaklaşımının doğru olmadığını belirtmiştir.⁵⁵ Yazara göre sermaye konulmak istenen ayni sermaye üzerindeki yükün, ilgili aynın anonim ortaklık açısından nakde değerlendirilebilme vasfına etkisine göre karar verilmelidir.⁵⁶ Bizim görüşümüze göreyse marka gibi fikri mülkiyet hakları üzerinde, haciz, tedbir gibi yüklerin bulunması halinde bu hakların ayni sermaye olarak konulması somut olayda değerlendirilmelidir. Örneğin marka hakkına hükümsüzlük davası açıldıysa dava neticesinde marka hakkı sona erebilecektir. Bu durumda marka üzerine konulan tedbir, bu markanın ayni sermaye olarak konulmasına engel olacaktır.

Marka hakkı, lisans sözleşmelerine de konu edilebilir. Lisans sözleşmeleri, sicile tescil de edilmektedir. Bu durumda lisansa konu edilmiş markanın, ayni sermaye olarak konulup konulmayacağı ayrı bir tartışma konusudur. SMK'da lisans, inhisari lisans ve basit lisans olarak temelde ikiye ayrılmıştır. Basit lisansta marka sahibi, markasını birden fazla kişiye lisans verebilmektedir. Oysa inhisari lisansta böyle bir imkân yoktur. Marka sahibi sadece tek bir tarafa lisans hakkı tanır. Sözleşmede özel bir düzenleme yapılmadıkça kendisi dahi markayı kullanamaz. Bizim görüşümüze göre iki tip lisanslanmış marka da sermaye olarak konulabilir.

Sermaye olarak konulacak markanın şirketin iştiğal konusuyla bağlantılı olması ve şirkete yararlı olup olmayacağı da değerlendirilmelidir. 6102 Sayılı TTK yürürlüğe girdiği dönemde TTK. m. 349/1'de sermaye olarak ayni konuluyorsa, bir ayni ya da işletme devralınıyorsa, bunlara verilecek karşılığın uygunluğuna; bu tür sermayenin ve devralmanın gerekliliğine, bunların şirkete olan yararlarına ilişkin belgeli, gerekçeli ve kesin ifadeli açıklamaların yer alması gerektiği düzenlenmişti. İlgili düzenleme nedeniyle kurucular beyanında; ayni sermaye olarak konulan değerler için sadece değerlendirme yapılmamakta bir de ayni sermaye konusunun

⁵³ Mehmet Bahtiyar, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısında Kayıtlı Sermaye Sistemi", *MÜHF-HAD Doç. Dr. Mehmet Somer Armağanı Özel Sayısı*, 2006, s.62.

⁵⁴ Bahtiyar, *Kayıtlı Sermaye Sistemi*, s.62.

⁵⁵ Paslı, s.199.

⁵⁶ Paslı, s.200.

ortaklığa yararlı ve gerekli olduğunun da gösterilmesi gerekmektedir.⁵⁷ Dolayısıyla sermayenin korunması ilkesi bakımından sadece rakamsal değil, içeriksel bir denetim de yapılması gerekiyordu.⁵⁸ Ancak ilgili düzenleme 15/7/2016 tarihli 6728 sayılı kanunla birlikte kaldırılmıştır. İlgili düzenlemeyle birlikte sermaye olarak konulacak markanın şirket için yararlı olup olmayacağı değerlendirilmeyecektir. Sermaye olarak konulamayacak haklar konusunda devredilebilir olma, nakden değerlendirilebilme ve hak üzerinde sınırlı aynı hak, haciz veya tedbir bulunmaması bakımından inceleme yapılacaktır.⁵⁹ Dolayısıyla aynı sermayenin işletme amacıyla uyumlu olmasından ziyade parasal değeri dikkate alınacaktır. ⁶⁰ Şirketin faaliyet alanına girsin girmesin her tür marka sermaye olarak konulabilecektir. Kanımızca TTK. m. 349 düzenlemesinin kaldırılması özellikle girişimciler için önemli bir düzenleme olmuştur. Girişim ortamı dinamik yapıdadır. Bu eko sistemde henüz işteğal sahasına girmeyen markalar zamanla ortaklığın ana faaliyet konusu haline gelebilir.

Kanun koyucu TTK. m. 342’de aynı sermayenin unsurlarını düzenlemiş olmakla birlikte TTK. m. 343’de bilirkişinin aynı sermayeyi nasıl değerleyeceğine ilişkin kıstaslarda geliştirmiştir. TTK. m. 343 gereğı bilirkişi değerleme yaparken değerlendirme yönteminin somut olayın özellikleri bakımından herkes için en adil ve uygun olanını seçmelidir.

Aynı sermaye, nakdi sermayeden farklı olarak kısım kısım konulamaz. Bu nedenle marka hakkı sahibi esas sözleşmede taahhüt etmesiyle birlikte borç altına girecektir. Şirket ise tüzel kişilik kazanmasıyla birlikte markayı elde eder.

B. Tescilsiz Markaların Aynı Sermaye Olarak Konulması

Tescilsiz markalar hukuken korunabilir. Bu tip markalar kullanım neticesinde ayırt edilebilir hale gelen işaretlerden oluşur. Fakat tescilsiz markalar SMK bağlamında düzenlenen marka hakkına tecavüz hükümleri gereğı korunamayacaktır. Haksız rekabet hükümleri gereğı korunabilir. Nitekim başkasının malları, iş ürünleri, faaliyetleri veya işleri ile karıştırılmaya yol açan önlemler almak ayrı bir haksız rekabet durumu olarak TTK. m. 55/a-1-4’de düzenlenmiştir.

Tescilsiz markaların aynı sermaye olarak konulup konulamayacağını da değerlendirilmesi gerekir. Doktrinde Dal, her ne kadar TTK. m. 127 hükmünde sermaye olarak konulabilecek haklar sayılırken tescilsiz markalar sayılmamış olsa da

⁵⁷ Mustafa Halil Çonkar, *Aynı Ortaklıkta Aynı Sermaye*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2016, s.444.

⁵⁸ Çonkar, s.444.

⁵⁹ Kapsamlı değerlendirmeler için bakınız; Yusufoglu, s.53.

⁶⁰ Manavgat (Kırca / Şehirali Çelik / Manavgat), s.350.

TTK. m. 127'nin gerekçesinde tescil edilmemiş haklar ile bilgiler denilerek tescilsiz markalarında sermaye olarak konulabileceği görüşündedir.⁶¹ Çağlar da tescilsiz markaların, sermaye olarak getirilebilme koşullarını taşımak kaydıyla anonim şirketlere sermaye olarak konulabileceği görüşündedir.⁶² Yargıtay ise emsal bir kararında; aynı sermaye konusu olan tasarımın tescil alıp almadığının tespit edilmesi gerektiğini ve tescilliye bilirkişi nezdinde değerlemesinin yapılacağını tescilli olmaması halindeyse tescilsiz olarak aynı sermaye değerinin bulunup bulunmadığının belirlenmesi gerektiğine içtihat etmiştir.⁶³ Bu yaklaşım marka hukukunu da etkileyecektir.

Bizim görüşümüze göre marka sahibi, markasının aynısını veya benzerini kullanan kişileri haksız rekabet hükümleri gereği men edebilir ve uğramış olduğu zararın tazminini talep edebilir (TTK. m.56). Ayrıca kendi kullandığı markasının aynısını veya benzerini, marka başvurusu konusu haline getiren kişilerin başvurularına, itiraz edebilir (SMK. m.18). Bu marka tescil olursa hükümsüzlük davası açabilir. Bu nedenle marka sahibinin, tescilsiz markası üzerinde de bir hakkı vardır ve bu hakkın parasal karşılığı bulunmaktadır.

Bir kimse, başkası tarafından kullanılan tescilsiz markaya ilişkin, marka başvurusu yaparsa kullanan hak sahibi başvuruya itiraz edip markanın tesciline mani olabilir. Eğer bu marka tescillendiyse hükümsüzlük davası açabilir. Ayrıca marka hakkı ihlal edilirse haksız rekabet hükümleri gereği engelleyebilir. Dolayısıyla tescilsiz markalar üzerinde de hak sahibinin bir tür inhisari kullanım hakkı vardır. Bununla birlikte tescilsiz markalar, her ne kadar belirli bir sicile tescil edilmemiş

⁶¹ Dal, s.378.

⁶² Çağlar, *Aynı Sermaye*, s.40, Murat Sevi, *Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasağı*, Seçkin Yayıncılık, 2003, s.184.

⁶³ "6102 sayılı TTK'nın 342. maddesinin "nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen fikri mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dahil malvarlığı unsurları aynı sermaye olarak konulabilir", hükmü yanında, aynı Kanununun 128. maddesi "fikri mülkiyet hakları ve diğer değerler varsa özel sicillerine bu hüküm uyarınca kaydedildikleri takdirde aynı sermaye kabul olunur hükmünü içermekte olup, bu düzenlemeler uyarınca, tescil zorunluluğu aranmaksızın da fikrî ve sınaî mülkiyet haklarının aynı sermaye olarak taahhüt edilebilecekleri sonucuna varılmaktadır. Bu açıklamalardan sonra somut olaya gelindiğinde, söz konusu tasarım tescil başvurusunda hak sahibi olarak davacı belirtildiğine göre, bu başvurunun sonuçlanarak davacı lehine tescil belgesi düzenlenip düzenlenmediği hususunun TPE'den sorulması ve tescilin varlığı halinde TTK 343.madde uyarınca bilirkişi incelemesi ve değerlendirmesinin yapılması; tescilin gerçekleşmemesi durumunda ise söz konusu tasarımın tescilsiz olarak aynı sermaye değeri bulunup bulunmadığı tespit ettirilerek hasil olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçelerle davanın reddine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir." Yarg. 11.H.D. 09.10.2017 Tarihli, 2016/1756 E., 2017/5174 K. Sayılı kararı, Bakınız; Abuzer Kendigelen / Nurgül Yıldız / Necdet Uzel / Savur Asena Demirkaya, Müge Evlek, *Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları*, On İki Levha Yayıncılık, 2018, s.159, Ayrıca bakınız; Ünal Tekinalp, (Reha Poroy / Ünal Tekinalp / Ersin Çamoğlu), *Ortaklıklar Hukuku*, C.1, Vedat Kitapçılık, 2020, s.341,342.

olsalar da devri mümkündür. Bu nedenle devredilebilir, nakden değerlendirilebilir ve üzerlerinde sınırlı bir aynı hak, haciz, tedbir gibi kısıtlama bulunmayan tescilsiz markalar, aynı sermaye olarak konulabilir.

Tescilsiz markaların değerlemesi yapılırken nitel ve nicel değerlendirilme kriterlerine başvurulabilir. Elbette markanın tescilli olmaması değeri düşüren bir faktör olarak dikkate alınacaktır.

C. Garanti ve Ortak Markanın Aynı Sermaye Olarak Konulması

Ferdi markaların yanı sıra garanti markaları ve ortak markalarda bulunmaktadır. Anonim şirketlere, ortak ve garanti markalarının sermaye olarak konulup konulamayacağıysa bu markaların niteliği gereği tartışmalıdır.

Garanti markası, “*marka sahibinin kontrolü altında birçok işletme tarafından o işletmelerin ortak özelliklerini, üretim usullerini, coğrafi menşelerini ve kalitesini garanti etmeye yarayan işarettir.*” (SMK. m. 31/1). Garanti markalarının işlevi belirli bir mal ve hizmeti diğerlerinden ayırt etmekten ziyade mal veya hizmetin kalitesini garanti etmektir.⁶⁴ Bu tip markalı mal veya hizmetler belirli asgari koşulları devamlı olarak taşımaktadır.⁶⁵

“*Ortak marka, üretim veya ticaret ya da hizmet işletmelerinden oluşan bir grup tarafından kullanılan işarettir.*” (SMK. m. 31/3). Ortak markayı taşıyan ürünler, belirli teşebbüsler tarafından üretilen, satılan, dağıtılan ve belirli nitelikleri taşıyan ürünlerdir.⁶⁶ Ortak markalar tescil edilirken ortak marka teknik şartnamesinin sunulması zorunludur. Teşebbüsler ilgili teknik şartnameye uygun olarak markayı kullanmalıdır. Kullanım zorunluluğuyla ortak markayı kullanan teşebbüslerin belirli kalite ve standartlara uyması sağlanır.⁶⁷ Ortak markalarla holding markaları karıştırılmamalıdır. Holding markasında marka sahibi holdingdir.⁶⁸ Ortak markadaysa marka sahibi, birliği oluşturan teşebbüslerdir. Ortak markayı kullanabilecek kişiler yönetmelikle düzenlendiği ve ferdi markadan farklı olarak sınırlı sayıda oldukları için ortak marka sahibi hakkını serbestçe devredemez.⁶⁹ Tüm ortak marka sahiplerinin rızasıyla devir gerçekleştirilebilir.

⁶⁴ Onur Sarı, *Marka Hakkı Edinme Süreci*, Seçkin Yayıncılık, 2019, s.114.

⁶⁵ Kaya, (Ülgen / Helvacı / Nomer Ertan) s.463.

⁶⁶ Bozgeyik, s.19.

⁶⁷ Uzunallı, s.31.

⁶⁸ Sabih Arkan, *Marka Hukuku C.1*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 1997, s.46, Karasu (Suluk / Karasu / Nal), s.166.

⁶⁹ Yusufoglu, s.76.

Ortak ve garanti markalarının teknik şartnameye aykırı kullanımı iptal sebebidir. Ortak ve garanti markalarının sermaye olarak konulması meselesiyse tartışmalıdır. Doktrinde bir görüşe göre ortak ve garanti markaları sermaye olarak konulamaz.⁷⁰ Diğer görüşe göreyse ortak ve garanti markaları sermaye olarak konulabilir.⁷¹ Bu hususta Yusufoglu garanti markasının devrini yasaklayan bir düzenlemenin mevcut olmadığını ve markanın, diğer anonim şirketler gibi sermaye olarak anonim şirketlere konulabileceğini belirtmiştir.⁷² Garanti markasının sermaye olarak konulması, kullanma hakkı sahiplerini etkilemeyecektir.⁷³ Ortak markalardaysa her bir grup üyesi, yönetmelikteki koşullara uymak şartıyla, ortak marka üzerindeki hakkını devredebileceği gibi sermaye olarak da koyabilir.⁷⁴ Çonkar'a göre de ortak ve garanti markaları tıpkı diğer markalar gibi sermaye olarak konulabilecektir.⁷⁵ Şirket TTK. m.128/4 gereği tescilsiz olarak mülkiyeti kazanacak, TK. m.128/6 gereğiye ticaret sicili müdürü şirketin tescilinden hemen sonra tescilin yapılması için bildirimde bulunacak ve sermaye borcunun ifası gerçekleşmiş olacaktır.⁷⁶

Bizim görüşümüze göreyse ortak marka ve garanti markaları sermaye olarak konulabilecektir. Çünkü SMK. m. 148/1'de sınai mülkiyet haklarının üzerinde yapılabilecek işlemler örnekler halinde sayılmıştır. Bu işlemler arasında sınai mülkiyet haklarının aynı sermaye olarak konulması da vardır. Bununla birlikte kanun koyucu coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adlarının lisansa konu edilmesini, devredilmesini, haciz yapılmasını ve benzeri hukuki işlemlere konu edilmesini yasaklamıştır. Bu sayımda ortak marka ve garanti markaları yer bulmamıştır. Bu nedenle kanun koyucunun ortak ve garanti markalarının aynı sermaye olarak konulabileceğine cevaz verdiği söylenebilir.

III. MARKANIN AYNI SERMAYE OLARAK ORTAKLIĞA KONULMASI

Marka haklarının sermaye olarak konulmasında taahhüt aşaması ve tasarruf aşaması olmak üzere iki önemli aşama bulunmaktadır.⁷⁷ Aynı sermayenin şirketlere

⁷⁰ Çağlar, *Aynı Sermaye*, s.40.

⁷¹ Yusufoglu, s.76, Çonkar, s.497,498.

⁷² Yusufoglu, s.77.

⁷³ Yusufoglu, s.77 vd.

⁷⁴ Yusufoglu, s.76.

⁷⁵ Çonkar, s.498.

⁷⁶ Çonkar, s.498.

⁷⁷ Ayrıntılı bilgi ve değerlendirmeler için bakınız; Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt 1*, Adalet Yayınevi, 2018, s.187, Dal, s.390.

konulmasına ilişkin taahhüt ve tasarruf işlemleri TTK. m. 128’de özel olarak düzenlenmiştir.⁷⁸

A. Markanın Aynı Sermaye Olarak Taahhüt Edilmesi

*Şirket, kurucuların, kanuna uygun olarak düzenlenmiş bulunan, sermayenin tamamını ödemeyi, şartsız taahhüt ettikleri, imzalarının noterce onaylandığı veya ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda imzaladığı esas sözleşmede, anonim şirket kurma iradelerini açıklamalarıyla kurulur (TTK. m. 335/1). Bu düzenleme, şirketin kuruluş anı ile tüzel kişilik kazanması anını ayırmıştır.*⁷⁹

Sermaye olarak konulacak marka hakkının öncelikle bilirkişi tarafından değerlemesinin yapılması gerekir. Arkasından bilirkişi raporundaki değer esas sözleşmeye yazılması ve noter tarafından onaylanmasından sonra, sicile kayıt için başvurulması gerekecektir.⁸⁰ Dolayısıyla borçlandırıcı işlem, esas sözleşmede aynı sermayenin taahhüt edilmesidir.⁸¹ Bununla birlikte usulüne uygun olarak yapılan taahhüt yeterli değildir. Markanın özel sicile kaydı da gerekecektir.⁸² Eğer ki marka hakkı ilgili sicile kaydedilmezse esas sözleşmeye yazılmış olsa bile aynı sermaye olarak kabul edilmeyecektir.⁸³ Şerhle birlikte üçüncü kişilerin iyi niyeti ortadan kalkacaktır. Şirketin sermayesi korunabilecektir. Bununla birlikte Çonkar’a göre bu süreçte sermaye taahhüdünde bulunan kişi, şirket tescil edene kadar marka sahibi olarak kalması ve taahhüdün niteliğinin kişisel nispi hak olması nedeniyle üçüncü kişilerin iyi niyetlerini bertaraf etmenin ortaklık lehine olmayacağı görüşündedir.⁸⁴ Üçüncü kişi markayı, sermaye koyandan iktisap edebilir ve ortaklık nispi hakkını üçüncü kişiye karşı ileri süremez.⁸⁵ Bu nedenle iyi niyeti bertaraf edici bir etki tanınmasının faydası bulunmamaktadır. Yazara göre özel sicile yapılan kaydın

⁷⁸ Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik / Manavgat), s.354.

⁷⁹ Mehmet Bahtiyar, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nın Dili ile Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, *TBB Dergisi*, 61, 2005, s.68.

⁸⁰ Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, Adalet Yayınevi, 5. Bası, 2017, s.63, Dal, s.393.

⁸¹ Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik / Manavgat), s.354.

⁸² Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik / Manavgat), s.354, Uzunallı, s.105 Doktrinde Pulaşlı, aynı sermayenin ilgili sicile şerh ve kayıt edilmemesi halinde sermaye olarak kabul edilmeyeceğini belirtmiştir. TTK. m. 128/2’nin emredici bir hüküm olduğunu belirtmiştir. Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Şerhi*, s.186.

⁸³ Ünal Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, 2020, s.191, Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik / Manavgat), s.354.

⁸⁴ Ayrıntılı bilgi için bakınız; Çonkar, s.426, 427.

⁸⁵ Çonkar, s.426.

ortaklığa aynı bir etki tanınması gerekir.⁸⁶ Dal ise; fikri mülkiyet haklarının özel sicillere kaydedilmesi halinde aynı sermaye olarak kabul edilebileceğini ve kanun koyucunun sicilde yer alacak şerh sayesinde, aynı sermaye üzerinde malikin tasarruf yetkisinin kısıtlandığını alenileştirdiğini, bu şekilde şirketin sermayesini koruduğunu belirtmiştir.⁸⁷ Pulaşlı'da şerhin üçüncü kişilerin iyi niyetini ortadan kaldıracığını ve sermayenin korunması açısından önem arz ettiğini belirtmiştir.⁸⁸ Yusufoglu'ysa özel sicile yapılan kaydın iyi niyeti kaldıracağını, şerhin yapılmasından sonra üçüncü kişinin fikri devralması halinde iyi niyet iddiasında bulunamayacağını ve hakkı kazanamayacağını belirtmiştir.⁸⁹ Bununla birlikte Yusufoglu "esas sözleşmenin ticaret siciline tescili ve şirketin tüzel kişilik kazanması, aynı hakların devri ile tasarruf işleminin gerçekleşmesi bakımından kanuni geciktirici koşul niteliği taşıdığını" belirtmiştir.⁹⁰ Yazara göre esas sözleşmenin onaylanmasıyla birlikte ön şirket kurulmuş olacaktır.⁹¹ Şirket tüzel kişilik kazanana kadarsa fikri hak sahibi dilediği tasarruflarda bulunabilir. Ancak koşulun gerçekleşmesiyle birlikte yapılan tasarruf işlemleri geçersiz olabilir. Bununla birlikte şirket tescil edilene kadar yapılan tasarrufların iyi niyetli olabileceği ve bu nedenle üçüncü kişilerin iyi niyetinin korunabileceği de akla gelebilir. Fakat TTK. m. 128/2 gereği tescilli fikri haklar sicile kaydedilir ve bu nedenle askı döneminde yapılan tasarruflarda iyi niyet iddiası dinlenmez.⁹² Biz de Yusufoglu'nun görüşüne katılıyoruz. Gerçekten de esas sözleşmenin noter tarafından onaylanması ile şirket tüzel kişilik kazanana kadar ki dönemde marka hakkı sahibi, bir takım tasarruflarda bulunabilir. Şirketin tüzel kişilik kazanırsa geciktirici koşul gerçekleşmiş olacaktır. Koşulun gerçekleşmesiyle birlikte askı süresince yapılan işlemler geçersiz kılınacaktır. Tasarrufu yapanların iyi niyet iddiasıysa kabul edilemeyecektir. Çünkü TTK. m. 128/2 gereği marka hakkının aynı sermaye olarak konulması sicilde gözükmemektedir.

Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Aynı Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliği Tebliği'nde aynı sermaye taahhütü konusunda tartışmalı bir düzenleme yapılmıştır. ŞYDASKT m. 4/6'ysa "kanuna uygun olarak yapılmış bir ticaret şirketi sözleşmesinde; aynı sermaye olarak konulan mal ve hakların ilgili sicillere şirkete aynı sermaye olarak konulduklarını belirten bir şerh verilerek belirgin duruma getirilmesine rağmen, ilgili müdürlükçe tescil edilinceye kadar söz konusu mal ve

⁸⁶ Çonkar, s.427.

⁸⁷ Dal, s.390.

⁸⁸ Pulaşlı, *Genel Esaslar*, s.63.

⁸⁹ Yusufoglu, s.178.

⁹⁰ Yusufoglu, s.216.

⁹¹ Yusufoglu, s.216.

⁹² Yusufoglu, s.217 vd.

hakların başkasına devredilmesi veya üzerinde aynı bir sınırlama getirilmesi halinde ilgili sicilleri tutan kurumlar durumu derhal ilgili müdürlüğe bildirir. Bildirim üzerine, müdürlük bu hususu gerekçe olarak belirterek tescil talebini reddeder.” düzenlemesi yer bulmuştur.⁹³ Doktrinde Manavgat; ilgili düzenlemenin, TMK m. 1009 bağlamında değerlendirilebileceğini, şirketin tesciline kadar olan süreçte, taahhütte bulunanın aynı sermaye konusu üzerinde tasarrufta bulunabileceğini ancak şirket lehine verilmiş şerh olduğu için şirketin aynı sermaye üzerindeki hakkını üçüncü kişilere ileri sürebileceğini bu nedenle tescil talebinin reddedilmesine gerek olmadığını belirtmiştir.⁹⁴ Yusufoglu’ysa ŞYDASKT m. 4/6’daki düzenlemenin TTK. m. 128/2’yle uyumlu bir düzenleme olmadığını ve TTK. m. 128/2’nin amacının ŞYDASKT m. 4/6’daki gibi devir işlemlerine engel olmak olduğunu belirtmiştir.⁹⁵ Yazara göre esas sözleşmenin imzalanmasından sonra şirketin tesciliyle birlikte geciktirici koşul gerçekleşmiş olur ve bu durumda iyiniyetli iktisaplar hukuk düzeni tarafından korunmayacaktır.⁹⁶ Biz de Manavgat ve Yusufoglu’nun görüşüne katılmaktayız. TTK. m. 128/2’yle taahhüt aşamasında sermaye konulan marka gibi fikri hakların şirketin tesciline kadar olan dönemde başkasına devredilmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle şirkete sermaye olarak konulan marka, şirket tescil edilene kadar olan dönemde başkasına devredilse dahi şirket tescil edilince bu marka hakkını talep edebilir. Burada TÜRK PATENT nezdinde tutulan marka sicili de önem arz etmektedir. SMK m. 148/4’e göre markanın devri için yazılı sözleşme yapılması, bu sözleşmenin noter tarafından onaylanması ve devrin sicile tescilli şarttır. Bu süreçte devir sözleşmesinin yapılması kurucu işlem, tescil ise açıklayıcı işlemdir. Aynı sermaye olarak konulan marka şirket tüzel kişilik kazanana kadar üçüncü kişiye geçebilir. Fakat üçüncü kişi iyi niyetli bir kazanımda bulunmamıştır. Çünkü TÜRK PATENT sicili alenidir. Üçüncü kişi devralmadan önce sicili incelemesi gerekir.⁹⁷

TÜRK PATENT siciline başvurması gereken ise taahhütte bulunan ve hakkın sahibi olan kurucu ortaktır.⁹⁸ Bununla birlikte Moroğlu taahhütte bulunanın sicile başvurmadan imtina edebileceğini bu nedenle şirketin kuruluşunda, kurucu

⁹³ Ayrıntılı bilgi için bakınız; Soner Altaş, *Anonim Şirketler*, 10. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2021, s.102.

⁹⁴ Manavgat (Kırca / Şehirali Çelik / Manavgat), s.355.

⁹⁵ Yusufoglu, s.178.

⁹⁶ Yusufoglu, s.179.

⁹⁷ Garanti markasının veya ortak markanın devri konusunda sicile yapılan kayıt açıklayıcı değil kurucu işlemdir (SMK. m. 148/7). Bu nedenle garanti markası veya ortak markanın devri için devir sözleşmesinin kurulması yeterli değildir. Devir için sicile kayıt da gerekir.

⁹⁸ Pulaşlı, *Genel Esaslar*, s.63.

imzalarını onaylayan noterin de sicile başvurması gerektiğini önermiştir.⁹⁹ Şerhin ne zaman verileceği de tespit edilmelidir. Sermaye koyma taahhüdünde bulunan kurucu, şerhi noter tarafından kurucuların imzasını taşıyan esas sözleşmenin onaylanmasından sonra talep edebilecektir.¹⁰⁰

1. Bilirkişi Raporu

Aynı sermaye değerlemesinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince bilirkişi atanır (TTK. m. 343/1). Bu bilirkişiler markanın değerlemesi yapıp rapor haline getirirler. Doktrinde bilirkişiler tarafından değerlendirilmesi yapılmasının esas sermaye rakamına denk bir malvarlığı oluşturması ve sermayenin korunması ilkesine uygun olduğu gibi alacaklıların ve ortakların da menfaatlerini korumaya yönelik olduğu belirtilmiştir.¹⁰¹

Bilirkişi raporunda ilgili aynı sermayenin değerlemesini yapacaktır. Bilirkişiler tarafından düzenlenen değerlendirme raporunda uygulanan değerlendirme yönteminin somut olayın özellikleri bakımından herkes için en adil ve uygun seçimi içermelidir. Sermaye olarak konulan alacakların gerçekliğinin, geçerliliğinin ve 342 nci maddeye uygunluğunun belirlendiği, tahsil edilebilirlikleri ile tam değerleri; aynı olarak konulan her varlık karşılığında tahsis edilmesi gereken pay miktarı ile Türk Lirası karşılığı, tatmin edici gerekçelerle ve hesap verme ilkesinin icaplarına göre açıklanması gerekir (TTK. m. 343/1). Hesap verme ilkesi gereği bilirkişi raporunda karşılaştırmalı ve gerekçeli açıklamada bulunmalıdır.¹⁰² Bununla birlikte değerlendirme sürecinde tahsis edilmesi gereken pay miktarının tespit edilmesinde birtakım sorunlar çıkabilir. Örneğin şirkete birden fazla aynı sermaye konulmak istenmesi halinde değerlemenin nasıl yapılacağı ve pay miktarının hesaplanması konuları belirsizdir. Ayrıca henüz şirketin kurulmadığı aşamada bilirkişilerin pay miktarını belirlemesi de oldukça güç olacaktır.

Bilirkişi değerlendirme yaparken markanın tam değerini tespit etmesi de oldukça güçtür. Çünkü tescil edilmiş bir marka içerdiği mutlak veya nispi ret nedenleri neticesinde hükümsüz kılınabilir. Tescil edilen sıhhatli bir marka zamanla gerçekleşen birtakım sebeplerle iptal de edilebilir. Ayrıca marka değeri yapısı gereği değişken ve dinamiktir. Bazı dönemlerde değeri hızla artarken bazı dönemlerde değersiz hale gelebilir. Tüm bu hususlar nazara alındığında markanın tam değerinin tespiti oldukça güç olacaktır.

⁹⁹ Moroğlu, s.79.

¹⁰⁰ Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Şerhi*, s.186.

¹⁰¹ Kendigelen / Yıldız / Uzel / Demirkaya / Evlek, s.312.

¹⁰² Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik / Manavgat), s.353.

Değerleme şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından atanan bilirkişilerce yapılır. Bununla birlikte Çonkar esas sözleşme hazırlanmadan ortaklığın şirket merkezinin tespit edilemeyeceğini, hukuki olarak böyle bir merkezin bulunmayacağını, sadece zihnen söz konusu olabileceğini belirtmiştir.¹⁰³ Yazar aynı sermaye değerlemesine ilişkin davaların bir tür çekişmesiz yargı işi olduğunu ve bu nedenle HMK. m. 384 gereği talepte bulunanların veya ilgililerin oturduğu yer mahkemesinin yetkili olabileceği görüşündedir.¹⁰⁴ Biz de yazarın görüşlerine katılmaktayız. Henüz esas sözleşme düzenlenmediği için tasarlanan şirket merkezinin de değişmesi olasıdır. Bu nedenle talepte bulunanın veya ilgililerden birinin oturduğu yer mahkemesinin yetkili kılınması daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Mahkemece tek bilirkişi atanabileceği gibi bilirkişi heyeti de oluşturulabilir. Bilirkişilerin her somut olayda aynı hakkın özelliğini de dikkate alınarak uzman kişilerden seçilmesi gerekir.¹⁰⁵

Bilirkişi raporuna kurucular ve menfaat sahipleri itiraz edebilir.¹⁰⁶ Bilirkişi raporlarına itiraz edilebilmesi için raporun kuruculara ve menfaat sahiplerine tebliğ edilmesi gerekir.¹⁰⁷ Bununla birlikte bilirkişi raporuna itiraz süresi ve şekli konusunda kanunda bir düzenleme yapılmamıştır. Sadece TTK m. 343/1'in gerekçesinde bilirkişi değerlemesine yapılan itirazların mahkemece en hızlı şekilde sonuçlandırılması ratio legis gereği olduğu belirtilmiştir.¹⁰⁸

İtirazın süresi konusunda doktrinde tartışmalar bulunmaktadır. Karaman Coşgun'a göre TTK. m. 343/1'in son cümlesinde mahkemenin onayladığı raporun kesin olduğu düzenlendiği için bilirkişi raporuna itiraz mahkemece raporun

¹⁰³ Çonkar, s.322,323.

¹⁰⁴ Çonkar, s.323.

¹⁰⁵ Mehmet Özdamar, "6102 Sayılı TTK Hükümleri Çerçevesinde Anonim Şirketlere Aynı Sermaye Konulmasına İlişkin Çeşitli Sorunlar", *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, 1(1), 2015, s.149.

¹⁰⁶ TTK'nın yürürlüğe girdiği ilk halinde işlem denetçilerinin de itiraz edebileceği düzenlenmişti. Ancak 26/6/2012 tarihli ve 6335 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan, "işlem denetçisi" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Bununla birlikte kanunun görüşmeleri sırasında değerlemenin yeminli veya serbest mali müşavirler tarafından gerçekleştirilmesi düşünülmüştür. Ancak bu raporların her zaman doğru sonuç vermeyeceği başka uzmanlara da başvurulması gerekliliği nedeniyle mahkeme nezdindeki bilirkişilerin değerlendirilmesi düzenlenmiştir. Ayrıca TTK'da mahkemece atanan bilirkişiler tarafından hazırlanan raporların sicile tescilli düzenlenmişken 6335 sayılı kanunla birlikte sicile tescil şartı kaldırılmış yerine tevdi koşulu getirilmiştir. Ayrıntılı bilgi için bakınız; Gönen Eriş, *Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku*, Cilt 2, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2014, s.2150.

¹⁰⁷ Şener, s.320.

¹⁰⁸ TTK. m. 343/1 Gerekçesi.

onaylanmasına kadar mümkündür.¹⁰⁹ Özdamar'a göre kanunda açık bir şekilde düzenlenmemekle birlikte işlem güvenliğini tesis edebilmesi amacıyla bilirkişi raporlarına itirazın belirli bir süreyle sınırlandırılması gerekmektedir. Bu itiraz süresinin anonim şirketin kuruluşuna kadar veya sonraki sermaye artırımında esas sözleşmenin ya da değişiklik kararının ticaret siciline tescil ve ilanına kadar olması gerekir.¹¹⁰ Tekinalp ve Manavgat'a göre bilirkişi raporuna itirazı, tescil ve ilana kadar kurucular veya menfaat sahipleri tarafından yapılabilir.¹¹¹ Şener'e göreyse bilirkişi raporuna itirazın süresi konusunda HMK'daki bilirkişi raporuna itiraz için belirlenen esaslar ve özellikle HMK m. 281'deki iki haftalık sürenin dikkate alınması gerekir.¹¹² Çonkar'a göreyse aynı sermayenin değerlemesine ilişkin talepler çekişmesiz yargı işi niteliğinde olup HMK. m. 387 gereği hukuki yararı bulunan ilgililer kararı öğrenmesinden itibaren iki hafta içerisinde itiraz edebilir.¹¹³ İtiraz üzerine mahkeme, aynı bilirkişiye raporu tevdi edebileceği gibi farklı bilirkişiye de tevdi edebilir.

Mahkeme tarafından onaylanan bilirkişi raporlarına karşı üst yargı organlarına istinaf veya temyiz başvurusu yapıp yapılmayacağı da değerlendirilmelidir. TTK. m. 343/1'in son cümlesi gereği mahkemenin onayladığı bilirkişi raporu kesindir (TTK. m. 343/1). Doktrinde Özdamar ise TTK. m. 343/1'in son cümlesi gereği mahkemenin onayladığı bilirkişi raporunun içeriğine ilişkin inceleme yapılmayacağını ancak mahkemenin haklı olan itirazı reddetmesi halinde üst mahkemelerin değerlendirme yapabileceğini belirtmiştir.¹¹⁴ Bizim görüşümüze göreyse TTK. m. 343/1'in son cümlesi Anayasamızda güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün ihlalini doğurabilir. Bu nedenle mahkemelerin bilirkişiler aracılığıyla ayın değerlemesi yapmasına ilişkin kararlara karşı üst mahkemeye başvurulmalıdır.

Aynı sermaye değerlemesinin ne zaman yapılacağına da tespit edilmesi gerekir. Sermaye olarak konulacak aynı sermayenin değerlemesi, sözleşmenin kurucular tarafından noterde imzalanmasından önce yapılmalıdır.¹¹⁵ Biçilen değer daha sonra esas sözleşmede yer almalıdır. TTK. m. 343 gereği ilgili rapor, ticaret

¹⁰⁹ Özlem Karaman Coşgun, "Anonim Şirketlerde Sermaye Kavramı ve Aynı Sermaye Değerinin Belirlenmesi", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 2012, s.341.

¹¹⁰ Özdamar, s.152.

¹¹¹ Tekinalp, s.192, Manavgat (Kırca / Şehirali Çelik / Manavgat), s.353.

¹¹² Şener, s.320.

¹¹³ Ayrıntılı bilgi ve kapsamlı değerlendirmeler için bakınız Çonkar, s.334 vd.

¹¹⁴ Özdamar, s.152.

¹¹⁵ Çağlar, *Aynı Sermaye*, s.42, Benzer yönde Şener, s.321.

sicil müdürüne tevdi edilir.¹¹⁶ Ticaret Sicil Yönetmeliği m. 69 gereği de başvuruda; ‘mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerlendirme raporları, konulan aynı sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı, aynı sermaye olarak konulan taşınmazın, fikri mülkiyet haklarının ve diğer değerlerin kayıtlı buldukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge, aynı varlıkların ve işletmenin devir alınmasına ilişkin olanlar da dahil olmak üzere, kurulmakta olan şirket ile kurucular ve diğer kişilerle yapılan ve kuruluşla ilgili olan sözleşmeler de tevdi edilmelidir.’

TTK. m. 23 gereği ticaret sicil müdürü şirketin tescili için kanuni şartların yerine getirilip getirilmediğini incelemekle yükümlüdür. Sicil müdürü inceleme yaparken, değerlendirme raporunun TTK. m. 342’deki şartları taşıyıp taşımadığını, raporun gerekçeli ve kesin sonuçlar içerip içermediğini incelemelidir.¹¹⁷ Aynı sermaye TTK. m. 348 bağlamındaki koşulları içermeden esas sözleşmede yer alıyorsa veya hiç yer almadıysa sicil müdürü TTK. m. 32 gereği tescili reddedebilir. Aynı sermayeye ilişkin değer yazılmadan esas sözleşme tamamlanamayacaktır ve ön ortaklık kurulamayacaktır.¹¹⁸ Bununla birlikte müdür, ortaklığı eksikliğe rağmen tescil etmişse bu eksiklik tamamlanabilecek niteliktedir.¹¹⁹ Fesih davasının açılması halinde öncelikle eksikliğin tamamlanması için süre vermeli süreye rağmen eksiklik tamamlanmazsa şirketin feshine karar vermelidir.¹²⁰

Aynı sermaye değerlemelerinde usule ve hukuka aykırı raporlarda düzenlenebilir. Özellikle de marka hakkı, gerçek değerinin çok üzerinde gösterilebilir. Bu durumda TTK. m. 551 gereği ‘aynı sermayenin veya devralınacak işletme ile ayınların değerlemesinde emsaline oranla yüksek fiyat biçenler, işletme ve aynın niteliğini veya durumunu farklı gösterenler ya da başka bir şekilde yolsuzluk yapanlar, bundan doğan zarardan sorumlu’ tutulmuştur. Dolayısıyla kuruculara ve bilirkişiye karşı sorumluluk davası açılabilir. Ayrıca şirketin kuruluşunda yolsuzluk olup olmadığını denetlemekle yükümlü olan ilk yönetim kurulu üyeleri de ihmali davranışlarının varlığı halinde sorumlu tutulabilecektir.¹²¹

¹¹⁶ Doktrinde Tekinalp, bilirkişi raporunun ticaret sicil müdürüne tevdi edilmemesi halinde ilgili raporun varlığını anonim şirketin ispat edeceğini belirtmiştir. Eğer ilgili raporun varlığı ispat edilemezse TTK. m. 210/3 gereği ortaklığın feshi söz konusu olabilir veya TTK. m. 549 gereği kurucuların sorumluluğuna başvurulabilir. Bakınız; Tekinalp (Poroy / Çamoğlu), s.340.

¹¹⁷ Paslı, s.201.

¹¹⁸ Tekinalp (Poroy / Çamoğlu), s.340.

¹¹⁹ Tekinalp, s.192.

¹²⁰ Tekinalp, s.192.

¹²¹ Ayrıntılı bilgi için bakınız; Çağlar, *Aynı Sermaye*, s.42.

Bununla birlikte TTK. m. 551 düzenlemesi kusur esasına dayalıdır.¹²² Bu nedenle kurucuların ve bilirkişilerin kusurlu bir değerlendirme yapması halinde sorumluluklarına başvurulabilir. Örneğin beklenmedik şekilde marka hükümsüz kılınırsa bu durumda bilirkişi ve kurucuların sorumluluğu söz konusu olmayacaktır. Ancak bilirkişi ve kurucular, özellikle de teknik bilgileri gereği markanın hükümsüz kılınacağını biliyorsa ve buna rağmen markayı tescilli marka bağlamında değerlendirme yaptılarsa sorumluluk davası açılabilir.

Bilirkişi ve kurucuların sorumluluğuna başvurulması için hileli işlem yapmış olmaları şart değildir. Değerleme konusu aynı hak için emsaline nazaran yüksek fiyat biçilmesi, aynı niteliğinde hata yapılması, aynı mevcut durumu hakkında hatalar yapılması sorumluluk davası açılması için yeterlidir.¹²³ Örneğin marka başvuru aşamasındayken tescilli marka gibi değerlendirilmesi, kısıtlı mal veya hizmetlerde koruma sağlayan markanın tanınmış marka gibi değerlendirilmesinin yapılması halinde sorumluluk davası açılabilir. Değer biçilmesinde yolsuzluk yapanların cezai sorumluluğu da bulunmaktadır. TTK. m. 551'e aykırı hareket eden kişiler doksan günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılabilir (TTK. m. 562/10).

2. Markaya Değer Biçilmesi

Aynı sermaye olarak konulacak marka, TTK. m. 343/1 bağlamında değerlendirilmesinin yapılması gerekir. Muhasebe ve finans bakımından, değerlemenin amacı, marka hakkının makul karşılığını belirlemektir.¹²⁴

Değer kavramıyla fiyat kavramıysa karıştırılmamalıdır. Değer ilgili hakkın yapısal özellikleri nedeniyle ortaya çıkan, anlık piyasa koşullarından etkilenmeyen ve öze ilişkin bir kavramdır.¹²⁵ Fiyat ise piyasa gibi dış etkenlerden ötürü değeri değişebilen ve üçüncü kişilerin attığı önemle biçimlenen bir kavramdır.¹²⁶

Şirketin, alacaklıları ve şirket ortaklarının menfaatleri zarar görmemesi için sermaye olarak konulmak istenen aynı değerinin tartışmaya yer vermeyecek şekilde tespit edilmesi gerekir.¹²⁷ Ancak bu hedefin markalar açısından tutturulması güçtür. Çünkü markanın değeri gerek nicel gerekse nitel değerlendirme metodlarında istikrarlı

¹²² TTK. m. 551 Gerekçesi.

¹²³ TTK. m. 551 Gerekçesi.

¹²⁴ Celine Lagrost / Martin Donald / Dubois Cyrille / Serge Quazzotti, "Intellectual Property Valuation: How to Approach the Selection of an Appropriate Valuation Method", *Journal of Intellectual Capital*, 11(4), 2010, s. 484.

¹²⁵ Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik / Manavgat), s.352.

¹²⁶ Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik / Manavgat), s.352.

¹²⁷ Çağlar, Aynı Sermaye, s.40.

değildir. Bu nedenle markanın değerlemesi konusunda birtakım standartların getirilmesinde fayda vardır. Ayrıca bu standartların, bağlayıcı hükümlerle düzenlenmesi de yararlı olacaktır. Böylelikle farklı yöntemlerle farklı değerlerin tespit edilmesinin önüne geçilebilecektir. Bu konuda örnek olarak Uluslararası Standardizasyon Örgütü tarafından markaların değerlemesi konusunda 10668 standardı verilebilir. ISO standartlarıyla markanın değerlemesine ilişkin metodolojinin kuralları belirlenmiş, değerlendirme yöntemleri düzenlenmiş, hangi verilerin kullanılacağı tespit edilmiş ve değerlendirme yapanların takdir sınırlarının azaltılması ve bir tür değerlendirme protokolü oluşturulması hedeflenmiştir.¹²⁸ ISO standartlarında değerlendirme yapılırken; pazarın ve finansal verilerin; davranışsal yönleri ve eğilimleri, yasal düzenlemeler ve statüler, sağlıklı ve güvenilir verilerin dikkate alınacağı düzenlenmiştir.¹²⁹

Markanın değerlemesinde farklı yöntemler görülmektedir. Bu yöntemler; markanın değerini hesaplamayı amaçlayan finansal marka değerlendirme yöntemleri, alıcı davranışları ile psikolojik yaklaşımları esas alan davranışa dayalı marka değerlendirme yöntemleri ve iki yöntemin özelliklerini taşıyan bileşik marka değerlendirme yöntemleri geliştirilmiştir.¹³⁰ Bu yöntemlerin altında da farklı farklı yöntemler geliştirilmiştir. Biz çalışmamızda her bir yöntemin özelliklerini açıklamayacağımızı belirtiriz. Ancak ilgili yöntemlerin temel özelliklerini, nicel yöntem ve nitel yöntem olmak üzere ikiye ayrı başlıkta açıklayacağız.

Nitel yöntemler, sayısal ve hesaplanabilen verilere dayalı olan ve fikri mülkiyet varlığının derecelendirilmesiyle değerlendirme yapılan yöntem olup nicel yöntemler ise fikri mülkiyet haklarının niteliklerini ve kullanımını dikkate alan ve fikri mülkiyet hakkı varlığının parasal değerini hesaplamaya çalışan yöntemdir.¹³¹

a. Nitel yöntem

Nitel yöntemlerde markanın tanınmış marka olması, tescilli olduğu sınıflar, alıcı kitlenin yaklaşımı, tescilli olarak korunduğu ülkelerin sayısı gibi özellikleri dikkate alınmaktadır.

¹²⁸ Roberto Moro Visconti, *The Valuation of Digital Intangibles*, Palgrave Macmillan, 2020, s.243
Ayrıca bakınız; ISO 10668:2010

Brand Valuation — Requirements for Monetary Brand Valuation,
<<https://www.iso.org/standard/46032.html>> Erişim Tarihi: 09.08.2021.

¹²⁹ Brand Valuation — Requirements for Monetary Brand Valuation,
<<https://www.iso.org/standard/46032.html>> Erişim Tarihi 01 Şubat 2021.

¹³⁰ Ayrıntılı bilgi için bakınız; Arzum Erken Çelik, “Marka Değerleme”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 31, 2006, s.197.

¹³¹ Lagrost / Martin / Dubois / Quazzotti, s. 484.

Nitel yöntemlerde dikkate alınacak hususları incelersek öncelikle markanın tescil edildiği sınıflara bakabiliriz. Marka sahibi, Nis Sınıflandırması¹³² esas alınarak düzenlenen Marka Tescil Başvurularına Ait Mal ve Hizmetlerin Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ bağlamında markanın tescil edeceği mal veya hizmet sınıflarını belirler. Başka kişiler, ilgili mal veya hizmet sınıflarında markanın aynısını veya benzerini kullanamaz. Bununla birlikte tescil sırasında belirlenen mal veya hizmet sınıfları benzerlik incelemesinde tek başına dikkate alınmaz. Benzerlik incelemesi yapılırken karşılaştırılan markaların halk nezdinde karıştırılmaya neden olup olmadığına bakılır.¹³³ Başvuru neticesinde başvuran tek bir mal veya hizmet sınıfında markasını tescil ettirebileceği gibi birden fazla mal veya hizmet sınıflarında da tescil ettirebilir. Marka birden fazla mal veya hizmet sınıfında tescilliye bu sınıflardan sadece birkaç tanesi sermaye olarak konulabilir. Markanın tescilli olduğu mal veya hizmet sınıfları markanın değerini de etkileyecektir. Marka ne kadar çok mal veya hizmetler sınıflarında tescil edildiyse markanın değeri o kadar çok artacaktır. Daha kısıtlı olan mal veya hizmet sınıflarında tescil edilen markaların değerlemesi düşük olacaktır.¹³⁴

Markalar, ürün veya hizmeti pazarlama amaçlı gayri maddi varlıklar olarak sınıflandırılırsalar bile bunlar genellikle teknolojik veya İnternet temelli maddi olmayan varlıklarla (örneğin Know-how veya alan adlarıyla) yakın bir etkileşim içindedirler.¹³⁵ Bu nedenle marka değerlemesi yapılırken diğer teknolojilerle olan ilişkileri veya alan adlarıyla olan ilişkileri de dikkate alınmalıdır.

Değerlemede markanın tanınmışlığı önemli faktörlerden biridir. Tanınmış markaların tüketici nezdindeki etkisi neticesinde sadece tescilli oldukları mal veya hizmet sınıflarında değil mal veya hizmetle ilgisiz görülen alanlarda da koruma sağlamaktadır.¹³⁶ Bu nedenle markanın değeri hesaplanırken tanınmışlık seviyesi

¹³² Nis Anlaşması'nın amacı taraf devletler arasında ortak bir mal veya hizmet sınıfı kurulmasıdır. Bakınız Arkan, Ticari İşletme, s.300.

¹³³ "...mahkemece, 556 Sayılı KHK'nin ve atıf yapılan uluslararası anlaşmanın hükümleri gözetilerek benzerlik, iltibas ve halk nazarında karıştırılma olasılığı açısından somut olaya ilişkin durum ve veriler birlikte değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, salt tebliğ hükümlerine dayanılarak taraf markalarının farklı sınıflar için tescilli olduğu gerekçesiyle yazılı şekilde hüküm kurulmuş olması doğru görülmemiş, davalı T.Patent Enstitüsü Başkanlığı vekilinin karar düzeltme itirazının kabulü ile Dairemizin 2004/6405 esas, 2005/2823 sayılı onama ilamının kaldırılarak kararın davalı Enstitü Başkanlığı yararına bozulması gerekmiştir." Yarg. 11. H.D. 04.10.2005 tarihli 2005/9108 E, 2005/9203 K. sayılı kararı aktaran Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, <<https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/anaindex.html>> Erişim Tarihi 01.02.2021.

¹³⁴ Heather Hamel, "Valuing the Intangible: Mission Impossible? An Analysis of the Intellectual Property Valuation Process", *Cybaris*, 5(1), 2014, s.198.

¹³⁵ Visconti, s.241.

¹³⁶ Hamel, s.198.

dikkate alınmalıdır.¹³⁷ Markanın tanınmışlığı arttıkça değeri artacaktır. Bununla birlikte tanınmışlık seviyesi marka için risk de teşkil edebilir. Eğer ki marka ulaştığı tanınmışlık seviyesi nedeniyle jenerikleşmeye başlarsa ve bu duruma karşı gerekli tedbirler alınmazsa marka iptal edilecektir. Kanımızca marka değerlemesi yapılırken tanınmışlık seviyesi yüksek markaların jenerikleşmesi ihtimali de nazara alınmalıdır.

Markanın korunduğu ülke sayısının fazla olması da marka değerini arttıracaktır. Nitekim mülklik ilkesi gereği tescilli marka hakkı elde etmek için her ülkede başvuruda bulunmak gerekir. Bununla birlikte koruma talep edilen devletler karşılıklı anlaşması veya uluslararası anlaşmalarla başka ülkelerde korunan markaları da kendi ülkelerinde marka olarak korumaya alabilir.

Markanın koruma süresi de marka değerlemesinde dikkate alınmalıdır. Markalar başvuru tarihi itibarıyla on yıl boyunca korunmaktadır. Fakat marka sahibi, koruma süresini uzatabilir. Koruma süresi dolmak üzere olan ve marka sahibi tarafından bu sürenin uzatılmayacağı anlaşılan markaların değerinin düşük olması gerekir.

Tüketici davranışlarının öngörülmezliği marka değerlemesi için risk teşkil etmektedir. Bazen tüketiciler tarafından tercih edilen bir marka, bir anda popülerliğini kaybedebilir.

b. Nicel yöntemler

Nitel değerlendirme yöntemlerinin yanı sıra sayısal verileri esas alan nicel yöntemlerde bulunmaktadır. Çeşitli nicel değerlendirme yöntemleri bulunmakla birlikte en sık olarak başvuru alanlar; gelir metodu, pazar metodu ve maliyet metodudur.

Pazar metodunda benzer niteliklere sahip olan markalar karşılaştırılarak değerlendirilmektedir. Özellikle de piyasadaki benzer markalı ürünlerin satışının veya marka lisanslamasının değerlendirilmesi faydalı bir kıyaslama sağlayabilir.¹³⁸ Pazar metodunda ne kadar çok karşılaştırma yapılabilecek veri varsa o kadar başarılı bir şekilde değerlendirme yapılabilecektir. Ancak karşılaştırma yapılabilecek markaların sayısı azsa veya karşılaştırma yapılabilecek pazar henüz oluşmadıysa pazar metodu doğru bir değerlendirme yöntemi olmayacaktır. Bununla birlikte marka gibi fikri mülkiyet haklarına ilişkin yapılan işlemler genellikle gizli olarak yapılmaktadır.¹³⁹ Ayrıca fikri hak pazarının özelliği gereği aynı konuda birden fazla fikri mülkiyet

¹³⁷ Hamel, s.198.

¹³⁸ U.K. Intellectual Property Office, Guidance: Valuing Your Intellectual Property, <<https://www.gov.uk/guidance/valuing-your-intellectual-property>> Erişim tarihi 01 Ekim 2021.

¹³⁹ Kelvin King, "The Value of Intellectual Property, Intangible Assets and Goodwill", *Journal of Intellectual Property*, 7, 2002, s.246.

hakkının bulunması da zordur. Bu nedenle değerlemesi yapılan fikri hakkın mukayese edilebileceği işlemlerin bulunması oldukça güçtür.

Maliyet metodundaysa markanın oluşturulma maliyetleri dikkate alınır.¹⁴⁰ Maliyet metodu fikri mülkiyet varlığının geliştirilmesi sırasında ortaya çıkan maliyetler ile bu varlığın nihai değeri arasında bir bağlantı olması ilkesine dayanır.¹⁴¹ Maliyet metodunda genellikle markanın geliştirilmesi için gerekli olan enstrümanların maliyeti hesaplanarak markanın değerlemesi yapılmaktadır. Örneğin günümüzde markanın reklamı, tanıtımı, geliştirilmesi, pazarlaması için ne kadar masraf yapılacaksa bu masraf esas alınarak marka değerlemesi yapılır. Maliyet olarak ise marka için harcanan emek, materyaller ve ekipmanlar, araştırma ve geliştirme, tescil belgeleri, sertifikalar ve genel giderler dikkate alınabilir.¹⁴² Bununla birlikte maliyet metodunda paranın zamanla değer kaybı ve yıpranma payı ile yönetim giderleri dikkate alınmadığı için pek de isabetli bir değerlendirme yöntemi değildir.¹⁴³

Gelir metoduysa günümüzde en çok kullanılan değerlendirme yöntemidir. Gelir metoduyla markayla ilişkili mal / hizmetlerin geçmiş ve beklenen gelecekteki karlarına dayalı olarak değerlendirme yapılmaktadır.¹⁴⁴ Bu yöntem, bir varlığın değerinin mevcut ve beklenen gelir akışlarına özgü olduğu ilkesine dayanmaktadır.¹⁴⁵ Dolayısıyla markanın potansiyel ve mevcut gelirleri dikkate alınarak değerlendirme yapılır. Gelir metodunun hesaplanması genel olarak üç aşamadan oluşur. Öncelikle markanın yarattığı ve yaratacağı gelir akışını, markanın ömrü dikkate alınarak hesaplanır. Arkasından bu gelir, markanın maliyetleriyle (işçilik, gerekli sermaye yatırımı gibi) dengelenir. Son olarak iskonto oranı veya kapitalizasyon oranı kullanılarak hesaplanan gelir miktarının bugünkü değeri tespit

¹⁴⁰ Canadian Intellectual Property Office, Intellectual Property Valuation, 11.09.2019, <https://www.ic.gc.ca/eic/site/cipointernet-internetopic.nsf/eng/h_wr04688.html> Erişim tarihi 01 Temmuz 2021.

¹⁴¹ Lagrost, Martin / Dubois / Quazzotti, s. 489.

¹⁴² U.K. Intellectual Property Office, Guidance: Valuing Your Intellectual Property, <<https://www.gov.uk/guidance/valuing-your-intellectual-property>> Erişim tarihi 01 Ekim 2021.

¹⁴³ King, s.247.

¹⁴⁴ International Trademark Association, “Assignments, Licensing, and Valuation of Trademarks”, Fact Sheet: Introduction to Trademarks, 09 Kasım 2020, <<https://www.inta.org/fact-sheets/assignments-licensing-and-valuation-of-trademarks/>> Erişim tarihi 05 Ağustos 2021.

¹⁴⁵ European IPR, Intellectual Property Valuation (Fact Sheet), Haziran 2015, s.4,5, <<https://www.iprhelpdesk.eu/Fact-Sheet-IP-Valuation>> Erişim tarihi 05 Temmuz 2021.

edilir.¹⁴⁶ Gelirin hesaplanmasındaysa; brüt veya net gelirler, brüt kazanç, net işletme geliri, vergi öncesi gelir, net gelir (vergi sonrası), işletme nakit akışı, net nakit akışı, arttırımlı gelir ve tasarruf maliyetleri dikkate alınabilir.¹⁴⁷

c. Uygulanabilecek yöntem

Nitel ve nicel değerlendirme metodlarında hangi verilerin esas alınacağı ve bu verilerin değerlemeye ne kadar etkili olacağıysa önemli bir sorunsaldır. Bu nedenle marka değerlemesinde farklı modeller ortaya çıkmıştır.

Marka değerlemesi farklı sektörlerde sıklıkla başvurulan bir yoldur. Özellikle finans, yiyecek-içecek, perakende zincirleri, haberleşme ve ulaşım alanlarında marka değerlemesine sıklıkla başvurulmaktadır.¹⁴⁸ Marka değerlendirilmesi yapılırken her sektörün kendi iç yapısı dikkate alınarak yapılması gerekir. Nitekim her sektörün hitap ettiği kitle, marka değerini etkileyen hususlar ve sektörün yapısı farklıdır.

Marka değerlendirilmesi uzmanlık ve teknik bilgi gerektiren bir meseledir. Bu nedenle ilgili alanda uzmanlığı ve deneyimi olan bilirkişiler tercih edilmelidir. Bilirkişiler raporlarında, özellikle seçtikleri değerlendirme yönteminin somut olay için hem en adil hem de en uygun yöntem olduğunu açıklaması gerekir.¹⁴⁹ Seçilen yöntem konusunda tarafları ikna etmekte de fayda vardır. Yapılan açıklamanın ayrıntılı ve karşılaştırmalı olması gerekir. Bununla birlikte bilirkişi raporlarında aynı sermaye karşılığında tahsis edilmesi gereken pay miktarı ile Türk Lirası karşılığının tatmin edici gerekçe ve hesap verme ilkelerine uygun olarak belirtilmesi de gerekir.¹⁵⁰

Marka değerlendirilmesi yapılırken birçok metod uygulanmaktadır. Bu metotlarda her değerlemede farklı sonuçlar yansıtmaktadır. Bu durumun temel sebebi doktrinde, kullanılan kriterlerin sübjektif olarak belirlenmesi ile kriterlerin temelsiz olarak seçilimi olduğu belirtilmiştir.¹⁵¹ Nitekim hesaplamada kullanılan değerlerin sadece ne anlama geldiği açıklanmakta ancak neye göre belirlendiği ve hesaplamasının nasıl yapıldığı açıklanmamaktadır.¹⁵² Bu durumda markaların farklı farklı değerlendirilmesine

¹⁴⁶ Singh Guriqbal Jaiya, IP Valuation (Module 11), Third WIPO-KIPO-KWIA Korea International Women's Invention Forum 2010, 07.05.2010 <<https://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp>? Erişim tarihi 01 Şubat 2021.

¹⁴⁷ Jaiya, s.22,23.

¹⁴⁸ Çelik Erken, s.197.

¹⁴⁹ TTK. m. 343/1 Gerekçesi.

¹⁵⁰ Şener, s.320.

¹⁵¹ Duygu Fırat / Cemkut A. Badem, "Marka Değerleme Yöntemleri ve Marka Değerinin Mali Tablolara Yansıtılması", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 38, 2008, s.218.

¹⁵² Fırat / Badem, s.218.

sebebiyet vermektedir. Farklı değerlemelerin önüne geçilmesi için objektif yöntemlerin bulunması ve uygulanması gerekir. Bu durumun çözümü yeknesak ve standartlara bağlanmış bir yöntem geliştirilmesi olacaktır. Yeknesak ve standart model geliştirirken her sektörün kendine özgü yapısı dikkate alınmalıdır. Örneğin mobilya sektöründeki bir markanın değerlendirme yöntemiyle yazılım sektörü bir olmayabilir. Ayrıca her değerlemede, ilgili metottun neden seçildiğinin de açıklanması gerekir.

Marka değerlemesi yapılırken tek bir metotsa uygulanmamalıdır. Birden fazla metoda yer verilen bir uygulama daha doğru sonuçlar verebilecektir. Nitekim markanın en sağlıklı değerini, hem davranışsal yaklaşımlar hem de finansal yöntemler birlikte belirleyecektir. Marka değerlendirme için kullanılan yöntemler belirlenirken, birbirini tamamlayabilecek birden fazla yöntemle yer verilmesi, bu yöntemlerdeki varsayımların açıkça belirtilmesi, kullanılan oranların nasıl belirlendiğinin ayrıntılı bir şekilde açıklanması ve esas alınan bilgilerin doğruluğu önem arz edecektir.¹⁵³

Markanın değerlendirme hukuk kurallarıyla ekonomi bilimini bir araya getiren bir süreçtir.¹⁵⁴ Bu süreçte, değerlendirme yapan en adil ve doğru yöntemi seçmelidir. Özellikle de ülkemizde markalara ilişkin günlük piyasa değerleri atanabilen borsaların kurulması, marka değerlendirme konusundaki birçok soruna çare olabilecektir.¹⁵⁵ Bu tür borsalardaki veriler, zamanla markanın değeri konusunda bir kriter olabilecektir.

3. İhtiyati Tedbir

TTK. m. 128/8 gereği kurucular, marka sermayesi koyma taahhüdünde bulunan ortaklara karşı taahhüt edilen hakların korunması amacıyla ihtiyati tedbir talebinde bulunabilir. Tedbir halebende bulunan HMK. m. 397/1 gereği ilgili kararın uygulanmasını talep ettiği tarihten itibaren iki hafta içinde esas hakkındaki davasını açmalıdır. Dava açtığına ilişkin belgeleriyse memura ibraz etmesi gerekir.¹⁵⁶ İhtiyati tedbir özellikle tescilsiz markalar üzerindeki hakların korunması için başvurulabilecek bir yoldur. Tescilsiz markalara ilişkin herhangi bir sicil tutulmadığı için, sermaye koyma işlemi şerhi tesis edilemeyecektir. Bu durumda kurucular, sermaye olarak konulmak istenen tescilsiz markanın korunması amacıyla ortaklar aleyhine ihtiyati tedbir kararı verilmesini talep edebilir.¹⁵⁷

¹⁵³ Çelik Erken, s.207.

¹⁵⁴ King, s.246.

¹⁵⁵ Çelik Erken, s.208.

¹⁵⁶ Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Şerhi*, s.187.

¹⁵⁷ Dal, s.395.

4. Şirketin Sermaye Olarak Konulan Markayı İktisabı

Marka hakkına ilişkin taahhüdün muacceliyetti de önem arz eder. Marka hakkını aynı sermaye olarak koyan, geçerli bir şekilde taahhütte bulunup markayı devretme borcu altına girse de anonim şirket bu devri talep edebilmesi için borcun muaccel olması gerekir. Şirket için aynı sermaye koyma borcunun muaccel olması, ortaklığın taahhüt konusu olan ekonomik değerler üzerindeki mülkiyet, faydalanma ve kullanma hakkının devredilmesini talep etme hakkına sahip olması anlamına gelir.¹⁵⁸

Şirketin markayı ne zaman iktisap ettiğinin değerlendirilmesi gerekir. Dal'a göre marka hakkının şirket üzerine geçmesi için esas sözleşmede taahhüt edilmiş olması, şerh verilmesi ve esas sözleşmenin ticaret siciline tescili yeterli olmayıp hak sahibinin veya şirketin talebiyle veya sicil memurunun resen işlemiyle yapılan tescil neticesinde marka şirkete geçecektir.¹⁵⁹ Dinç'de sermaye olarak taahhüt edilen markanın, esas sözleşmede taahhüt edilmesi, ilgili sicile şerh düşülmesi ve şirket sözleşmesinin ticaret sicili usulüne uygun şekilde tescil edilmesi, fikrî mülkiyet hakkının şirkete geçmesi için yeterli olmayıp sınaî haklar üzerinde hak sahibi olabilmek için, ilgili sicile kayıt edilmesi görüşündedir.¹⁶⁰ Kayıt için marka hakkı sahibinin TÜRK PATENT'e başvurması gerekir.¹⁶¹ Çonkar'da ortaklığın aynı sermaye konusu üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilmesi için sicile kaydın gerekli olduğunu belirtmiştir.¹⁶² Diğer görüşe göreyse şirketin fikri hakları iktisap etmesi için şirketin tüzel kişilik kazanması gerekmektedir. Doktrinde Yusuf oğlu şirketin tescilliyle birlikte aynı sermaye konusu marka şirketin malvarlığına geçeceği için SMK'da düzenlenen markanın devrine ilişkin koşulların yerine getirilmesine gerek bulunmayacağı görüşündedir.¹⁶³ Manavgat'a göre de şirket tüzel kişilik kazandığı andan itibaren sermaye olarak konulan marka hakkı üzerinde tasarrufta bulunabilecektir.¹⁶⁴ Özel sicillere yapılan kayıt ise sermaye olarak konulan hakkın üçüncü kişilere yönelik ileri sürülmesi açısından önem arz edecektir.¹⁶⁵ Uzunallı'ya göre de anonim şirket, tüzel kişilik kazanmasıyla birlikte para dışındaki aynı

¹⁵⁸ Sevi, s.271.

¹⁵⁹ Dal, s.394.

¹⁶⁰ Habibe Dinç, *Fikri Mülkiyet Haklarının Ticaret Şirketlerine Sermaye Olarak Konulması*, 1. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2016, s.127.

¹⁶¹ Dinç, s.127.

¹⁶² Çonkar, s.496.

¹⁶³ Benzer yönde; Yusuf oğlu, s.207.

¹⁶⁴ Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik), s.354.

¹⁶⁵ Manavgat (Kırca / Şehirli Çelik), s.354.

sermayeler üzerinde malik sıfatıyla istediği tasarruflarda bulunabilir.¹⁶⁶ Dolayısıyla şirket tüzel kişilik kazanmakla birlikte bir tür aynı sermaye olan markayı iktisap etmiş olur. TÜRKPATENT nezdinde tutulan sicile yapılan kayıt ise açıklayıcıdır.¹⁶⁷

Anonim şirket tescille birlikte tüzel kişilik kazanır. Bu nedenle tescil kurucu işlemdir.¹⁶⁸ Ticaret sicil müdürü, sermaye olarak konulan markaya ilişkin kayıt bildirimini ilgili sicile resen ve hemen yapar. Bu hüküm emredicidir.¹⁶⁹ Bununla birlikte ticaret sicil müdürü, şirketi tescil etmeden önce sermaye koyma borcunun yerine getirilmesini tespit etmek amacıyla sermaye olarak konulan marka gibi fikri mülkiyet hakların ilgili sicillere kaydının yapıp yapılmadığını incelemesi gerekir.¹⁷⁰ Müdür ayrıca sermaye olarak konulmak istenen aynı mahkeme tarafından atanan bilirkişilerce değerinin biçilip biçilmediğini de kontrol etmesi gerekir.¹⁷¹

Şirkete aynı sermaye olarak konulan marka, tescili yapan müdürlük tarafından şirketin tescili ile eş zamanlı olarak ilgili sicillere şirketin esas sözleşmesi, değerlemeye ilişkin rapor ve ŞYDASKT m. 5'teki belgelerle birlikte bildirilir. *“Müdürlüklerin bildirimini alan ilgili sicili tutan kurum tarafından, kendi kayıtlarında resen işlem yapılabilmesine imkan tanıyan durumlarda mal ve haklar yeni sahipleri adına tescil edilir. Resen tescilin mümkün olmadığı durumlarda ise; ilgili sicil memurluğunca bildirim alındığı anda kendi kayıtlarına, mal ve hakların geçişinin dayanağı olan işlemin Kanun hükümlerine göre tamamlandığına ilişkin şerh konulur ve ilgililerin başvurusu üzerine gerekli harç ve giderler alındıktan sonra, mal ve hakların yeni sahipleri adına tescili yapılır.”* (ŞYDASKT m. 6). Bununla birlikte TÜRKPATENT bildirim aldığı tarihten itibaren eski marka hakkı sahibi tarafından şirketin aleyhine sonuçlar doğuran işlemleri yapamaz (ŞYDASKT m. 6/2). Örneğin marka sahibi, markasından vazgeçerse bu talebi reddetmelidir.

¹⁶⁶ Uzunallı, s.105.

¹⁶⁷ Uzunallı, s.105.

¹⁶⁸ Tekinalp (Poroy / Çamoğlu), s.349 Mülga TTK döneminde aynı sermaye konulan marka hakkının şirkete devri için şirketin tüzel kişilik kazanmasından sonra talepte bulunması gerekecektir. Dolayısıyla ortağın esas sözleşmede aynı sermaye taahhüdü yeterli değildir. Devir için şirketin talepte bulunması gerekecektir. Bununla birlikte taahhütte bulunan ortağın rıza veya muvafakat bildirmesine gerek yoktur. Ayrıntılı bilgi için bakınız; İsmail Doğanay, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi*, Cilt 1, 4. Bası, Beta Yayınevi, 2004, s.641.

¹⁶⁹ Tekinalp (Poroy / Çamoğlu), s.115.

¹⁷⁰ Kayıhan, s.197.

¹⁷¹ Ufuk Ünlü, “Anonim Şirketlerde Sermaye Unsurunun İncelemesi”, *Terazi Hukuk Dergisi*, 10, 2015, s.137.

Anonim şirketlerde tescille muacceliyet ilkesi benimsenmiştir.¹⁷² Tescille muacceliyet ilkesi gereği şirket, tescil neticesinde tüzel kişilik kazanmasıyla birlikte malik sıfatıyla marka üzerinde tasarrufta bulunabilecektir.¹⁷³ Markanın devri için SMK'daki resmi şekil şartının gerçekleşip gerçekleşmemesi hususu da değerlendirilmelidir. Aynı sermaye konusu markanın şirkete bırakılmasına ilişkin esas sözleşmede yer alan kayıt, şekil şartının yerini tutacağı için ayrıca markanın devrine ilişkin sözleşme yapılmasına gerek bulunmamaktadır.¹⁷⁴

SONUÇ

Ticari hayatta markaların önemli bir rolü bulunmaktadır. Günümüzde birçok girişimin asli değerinin marka olduğu sıklıkla görülmektedir. Bu markaların şirketin sermaye olarak konulabilmesi de mümkündür.

Markalar, tescilli ve tescilsiz olmak üzere ikiye ayrılabilir. TTK'da tescilli markaların aynı sermaye olarak konulmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Ancak tescilsiz markalarda aynı sermaye olarak konulabilecektir.

Markaların aynı sermaye olarak konulmasındaysa birtakım hususların açıklığa kavuşturulmasında fayda vardır. Öncelikle markaların değerlendirilmesi taşınır ve taşınmaz mallara göre daha güçtür. Çünkü markalar dinamik yapıdadır. Zamanla tanınmış hale gelebilir veya tanınmışlığını kaybedebilir. Ayrıca soyut yapıda olduğu için değerlendirme yapılırken maddi mallar gibi objektif ve kıyasa dayalı yöntemlere başvurulamayacaktır.

Türk Hukuku'nda aynı sermaye olarak konulacak markaların değerlendirmesini, mahkemeler nezdinde atanmış bilirkişilerin yapacağı düzenlenmiştir. Bilirkişiler değerlendirme yaparken, değerlendirme raporunda, uygulanan değerlendirme yönteminin somut olayın özellikleri bakımından herkes için en adil ve uygun seçim olduğunu belirtmeli ve aynı sermaye konusunun gerçek değerini tespit etmelidir. Ancak günümüzde markanın değerlendirilmesi konusunda birçok yöntem ve formül ortaya koyulmuştur. Her formül ve yöntem, değerlendirme sürecine markanın farklı özelliklerini dikkate almaktadır. Bu nedenle marka değerlendirme yöntemleri neticesinde ortaya çıkan değerler birbiriyle tutarsızdır. Bu durumda TTK. m. 343'ye aykırı sonuçlar doğurabilir. Örneğin TTK. m. 343 gereği değerlendirme yapılan markanın tam değerinin yansıtılmış olması gerekir. Oysa markalarda farklı değerlendirme yöntemleri farklı sonuçlar vermektedir. Kanımızca farklı sonuçların önüne geçilmesi için yeknesak bir değerlendirme yönteminin kabul edilmesi doğru bir yaklaşım olacaktır. Her sektörün farklı

¹⁷² Dinç, s.131.

¹⁷³ Kayıhan, s.198.

¹⁷⁴ Çonkar, s.493.

dinamikleri olması nedeniyle sektör bazında değerlendirme metodlarının da geliştirilmesinde fayda vardır.

Marka değerlendirilmesi yapılırken nitel ve nicel veriler dikkate alınmalıdır. Bizim görüşümüze göre nitel veriler değerlendirmesi yapılırken marka mevzuatı da dikkate alınmalıdır. Özellikle de markanın hükümsüzlük riski, markanın yaygın ad haline gelmesi neticesinde iptal edilmesi riski, markanın koruma kapsamı, marka değerlendirilmesi sırasında göz önünde tutulmalıdır.

Markanın sermaye olarak konulması hususunda açık olmayan düzenlemelerde tespit edilmiştir. Öncelikle şirket henüz kurulmamışken hangi mahkemenin değerlendirilmesi yapabileceği belirsizdir. Ayrıca marka değerlendirmesine ilişkin bilirkişi raporlarına karşı ne kadar sürede itiraz edileceği net bir şekilde kanunda düzenlenmemiştir. Bu hususlarında kanunda değişiklik yapılarak açıklığa kavuşturulmasında fayda vardır.

KAYNAKÇA

- Altaş S, *Anonim Şirketler*, 10. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Ansay T, *Anonim Şirketler Hukuku Dersleri*, 3. Bası, Ajans Türk Matbaası, 1970.
- Arıcı M F, *Anonim Ortaklıkta Nakit Dışı Sermaye Taahhüdünün İmkânsızlığının Hükümleri*, Prof. Dr. Özer Seliçi'ye Armağan, Seçkin Yayıncılık, 2006, s.103-126.
- Arkan S, *Marka Hukuku C.1*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 1997.
- Arkan S, *Ticari İşletme Hukuku*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 25. Bası, 2019.
- Ayhan R / Çağlar H, *Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar*, 11. Bası, Yetkin Yayınevi, 2018.
- Bahtiyar M, *Ortaklıklar Hukuku*, 11. Bası, Beta Yayınevi, 2016.
- Bahtiyar M, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısında Kayıtlı Sermaye Sistemi", *MÜHF-HAD Doç. Dr. Mehmet Somer Armağanı Özel Sayısı*, 2006, s.53-66.
- Bahtiyar M, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili ile Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi", *TBB Dergisi*, 61, 2005, s.47-106.
- Bilgili E / Demirkapı F, *Şirketler Hukuku Dersleri*, 4. Bası, Dora Yayınevi, 2015.
- Block H J / De Vries G, Schumann J, / Philipp S, "Trademarks and Venture Capital Valuation", *Journal of Business Venturing*, 29(4), 2014, s.525-542.
- Bozgeyik H, *Marka Hakkının Korunması*, 2. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- Canadian Intellectual Property Office, Intellectual Property Valuation, 11.09.2019, <https://www.ic.gc.ca/eic/site/cipointernet-internetopic.nsf/eng/h_wr04688.html> Erişim Tarihi 01 Temmuz 2021.
- Çağlar H, "Anonim Şirketlerde Ayni Sermayeye Değer Biçilmesi", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 26(2), 2010, s.35-53.
- Çağlar H, *Marka Hukuku*, 2. Bası, Adalet Yayınevi, 2015.
- Çağlar H / Ayhan R / Yıldız B / İmirlioğlu D, *Sınai Mülkiyet Hukuku*, 1. Bası, Adalet Yayınevi, 2021.
- Çelik Erken A, "Marka Değerleme", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 31, 2006, s.195-208.
- Çonkar M H, *Ayni Ortaklıkta Ayni Sermaye*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2016.

- Dal S, “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 342’ye Göre Fikri Mülkiyet Haklarının Anonim Şirkete Ayni Sermaye Olarak Konulması”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 18, 2012, s.371-398.
- Dinç H, *Fikri Mülkiyet Haklarının Ticaret Şirketlerine Sermaye Olarak Konulması*, 1. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2016.
- Doğan B F, “Marka Hukukunda Kullanım Sonucu Ayırt Edici Güç Kazanma”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 24(1), 2007, s.219-238.
- Doğanay İ, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi Cilt 1*, 4. Bası, Beta Yayınevi, 2004.
- Eriş G, *Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku Cilt 2*, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2014.
- Erkan V U / Merhacı S Ö, “6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’na Göre Markada Paydaşların Önalım Hakkı (SMK md. 148/3)”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 35(1), 2019, s.69-91.
- European IPR, Intellectual Property Valuation (Fact Sheet), Haziran 2015, <<https://www.iprhelpdesk.eu/Fact-Sheet-IP-Valuation>> Erişim Tarihi 05 Temmuz 2021.
- Fırat D. / Badem C A, “Marka Değerleme Yöntemleri ve Marka Değerinin Mali Tablolara Yansıtılması“, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 38, 2008, s.210-219
- Gözdenur G, *Yasal Önalım Hakkının Markada Uygulanması*, 1.Bası, Yetkin Yayıncılık, 2020.
- Hamel H, “Valuing the Intangible: Mission Impossible? An Analysis of the Intellectual Property Valuation Process”, *Cybaris*, 5(1), 2014, s.183-210.
- İmregün O, *Kara Ticareti Hukuku Dersleri*, Filiz Kitapevi, 12. Bası, 2001.
- Jaiya S G, IP Valuation (Module 11), Third WIPO-KIPO-KWIA Korea International Women’s Invention Forum 2010, 07.05.2010 <<https://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp?>> Erişim Tarihi 01 Şubat 2021.
- Karaman Coşgun Ö, “Anonim Şirketlerde Sermaye Kavramı ve Ayni Sermaye Değerinin Belirlenmesi”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 2012, s.333-348.
- Kaya A, *Marka Hukuku*, Arıkan Yayınevi, 1.Bası, 2006.
- Kayıhan Ş, *Ticaret Hukuku*, Umuttepe Yayınları, 2018.

- Kendigelen A / Yıldız N / Uzel N / Demirkaya S A / EVLEK M, *Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları*, On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- Kılıçoğlu A, *Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar*, 6. Bası, Turhan Kitabevi, 2020.
- King K, “The Value of Intellectual Property, Intangible Assets and Goodwill”, *Journal of Intellectual Property*, 7, 2002, s.245-248.
- Kırca İ / Şehirli Çelik F H / Manavgat Ç, *Anonim Şirketler Hukuku Cilt 1*, 1. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2013.
- Lagrost C / Martin D / Dubois C / Quazzotti S, “Intellectual Property Valuation: How to Approach the Selection of an Appropriate Valuation Method”, *Journal of Intellectual Capital*, 11(4), 2010, s.481-503.
- International Trademark Association, “Assignments, Licensing, and Valuation of Trademarks”, Fact Sheet: Introduction to Trademarks, 09 Kasım 2020, <<https://www.inta.org/fact-sheets/assignments-licensing-and-valuation-of-trademarks/>> Erişim Tarihi 05 Ağustos 2021.
- Moroğlu E, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı Değerlendirme ve Öneriler*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2006.
- Mülazımoğlu M, *Anonim Şirketler Hukukunda Sermayenin Korunması İlkesi*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- Özdamar M, “6102 Sayılı TTK Hükümleri Çerçevesinde Anonim Şirketlere Aynı Sermaye Konulmasına İlişkin Çeşitli Sorunlar”, *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, 1(1), 2015, s.143-156.
- Pulaşlı H, *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt 1*, Adalet Yayınevi, 2018.
- Pulaşlı H, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, Adalet Yayınevi, 5. Bası, 2017.
- Sarı O, *Marka Hakkı Edinme Süreci*, 1. Bası Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Sevi M, *Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasağı*, 1. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2003.
- Soygür N, *Ticaret Hukuku Prensipleri (Şirketler)*, Marmara Üniversitesi Nihat Sayar Yayınları, 2002.
- Suluk C / Karasu R / Nal T, *Fikri Mülkiyet Hukuku*, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2020.

- Şener O H, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, 3. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Poroy R, Tekinalp Ü & Çamoğlu E, *Ortaklıklar Hukuku Cilt 1*, Vedat Kitapçılık, 2020.
- Tekinalp Ü, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, 2020.
- Ülgen H / Helvacı M / Kaya A / Nomer Ertan N F, *Ticari İşletme Hukuku*, 6. Bası, Vedat Kitapçılık, 2019.
- Paslı A, “Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (III) YTK Kitap 2 - Kısım 4 - Bölüm 1 Kuruluşun Hükümleri”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 28(3), 2012, s.193-234.
- U.K. Intellectual Property Office, Guidance: Valuing Your Intellectual Property, <<https://www.gov.uk/guidance/valuing-your-intellectual-property>> Erişim Tarihi 01 Ekim 2021.
- Uzunallı S, *Marka Hukuku*, Adalet Yayınevi, 1. Bası, 2019.
- Ünlü U, “Anonim Şirketlerde Sermaye Unsurunun İncelemesi”, *Terazi Hukuk Dergisi*, 10, 2015, s.134-143.
- Visconti R M, *The Valuation of Digital Intangibles*, Palgrave Macmillan, 2020.
- Yasaman İ H / Altay A / Ayoğlu T / Yusufoglu F / Yüksel S, *Marka Hukuku Cilt 1*, 1. Bası, Vedat Kitapçılık, 2004.
- Yusufoglu F, *Anonim Şirketlerde Gayri Maddi Hakların Sermaye Olarak Konulması*, 1. Bası, Vedat Kitapçılık, 2016.